

Taalverslag Academiejaar 2014-2015

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Departement Onderwijs en Vorming
Afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs

INHOUD

1. Voorwoord.....	1
2. Doelstellingen en resultaten	5
3. Anderstalig initieel onderwijsaanbod.....	8
3.1. Aard van de expliciet gemotiveerde beslissingen	8
3.2. Anderstalig initieel aanbod op niveau van de Vlaamse Gemeenschap	9
3.3. Overzicht anderstalig aanbod 2012-2013 – 2015-2016	11
4. Aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen	13
4.1. Context	13
4.2. Aanvragen maart 2014 organisatie anderstalige bachelor- of masteropleiding	15
4.2.1. Aanvragen.....	15
4.2.2. Overzicht van de aanvragen	16
4.3. Overzicht aantal aanvragen maart 2013 – oktober 2015	19
4.4. Afwijkingen equivalentievoorwaarde	19
4.4.1. Context	19
4.4.2. Aanvraag afwijkingen equivalentievoorwaarde maart 2014	22
4.5. Overzicht aanvragen vrijstelling equivalentievoorwaarde maart 2013 – maart 2016.....	23
4.6. Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2013-2014.....	25
5. Monitoring van het anderstalig initieel onderwijsaanbod.....	27
6. Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering	30
6.1. Onderwijzend personeel	30
6.1.1. Vereiste taalkennis docenten.....	30
6.1.2. Voorzieningen en taalbegeleidingsmaatregelen personeel.....	33
6.2. Studenten	39
6.2.1. De wijze waarop de studenten hun taalkennis kunnen testen.....	40
6.2.2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van de initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen	41
6.2.3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen	42
6.3. Recht om examens in het Nederlands af te leggen.....	43
7. Gedragscode.....	46

Bijlagen

Bijlage 1: Uittreksel Taalregeling Codex Hoger Onderwijs

Bijlage 2: Sjabloon taalrapportering

Bijlage 3: Niveaus Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor talen

Bijlage 4: Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen academiejaar 2014-2015

1. VOORWOORD

Sinds het academiejaar 2013-2014 is de vernieuwde taalregeling in het Vlaams hoger onderwijs van kracht. Er wordt meer ruimte gecreëerd voor het gebruik van een andere onderwijstaal dan het Nederlands. De doelstelling van het nieuwe regulerend kader is om de internationalisering van de onderwijsprogramma's te versterken en om de studentenmobiliteit te bevorderen. Aan de versoepeling worden een aantal strikte randvoorwaarden gekoppeld inzake de kwaliteit van het aanbod, democratisering, de monitoring van het anderstalig aanbod en de verantwoording die de instellingen verschaffen.

De taalregeling van het Vlaams hoger onderwijs is opgenomen in deel 2, structuur en organisatie van het hoger onderwijs, titel 4 - hoofdstuk 8 van de Codex Hoger Onderwijs¹ van 11 oktober 2013, bekrachtigd bij het decreet van 20 december 2013. In titel 8 – hoofdstuk 4 zijn verder een aantal overgangsregelingen met betrekking tot de onderwijstaal ingeschreven (volledig overzicht zie bijlage 1).

Het eerste gebundelde taalrapport van het academiejaar 2013-2014² is voorgelegd aan de Vlaamse Regering³, conform met de decretale voorschriften.

Voorliggend taalrapport gaat over het academiejaar 2014-2015. Voor de inhoudelijke input is gebruik gemaakt van informatie uit de jaarverslagen 2015 van de hogescholen en universiteiten. Dit taalverslag geeft samenvattend weer wat er door de instellingen is gerapporteerd. Er wordt geen evaluatie gemaakt van de meegedeelde informatie.

Bij bepaalde aspecten van de taalregeling wordt extra informatie/uitleg (nuttig in het kader van de monitoring van de taalregelgeving) gegeven op basis van bijkomende data, waarover de administratie Hoger Onderwijs beschikt.

Alle hoger onderwijsinstellingen hebben in hun jaarverslag 2015 gerapporteerd over hun taalbeleid 2014-2015 conform met het taalsjabloon (zie bijlage 2).

Voor een goed begrip worden hierna de krachtlijnen van de taalregeling weergegeven:

- De taalregeling is enkel van toepassing op de hogescholen en universiteiten in Vlaanderen, zoals opgesomd in artikel II.3 en II.4 van de Codex Hoger Onderwijs.
- De bestuurs- en onderwijstaal in de Vlaamse hogescholen en universiteiten is het Nederlands.
- In het Nederlands initieel opleidingsaanbod hebben de hoger onderwijsinstellingen een beleidsmarge om in vier decretaal opgesomde gevallen op het niveau van opleidingsonderdelen (OPN) een andere onderwijstaal dan het Nederlands te gebruiken.

---

¹ <http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14650>

² <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/publicaties/Taalrapportering-Academiejaar-2013-2014.pdf>

³ VR 2015 1311 MED.0502/1BIS – VR 2015 1311 MED.0502/2

- Wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject, betreft het een anderstalige initiële bacheloropleiding.
- Wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 50% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het mastertraject, betreft het een anderstalige initiële masteropleiding.
- De opleidingsonderdelen die een andere taal tot onderwerp hebben en de opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, gevolgd worden in een andere instelling voor hoger onderwijs, worden niet meegerekend om de grenzen te bepalen.
- De initiële bachelor- en masteropleidingen kunnen in een andere onderwijstaal dan het Nederlands aangeboden worden mits de programma's specifiek voor buitenlandse studenten zijn ontworpen of de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding wordt aangetoond.
- De decretale voorwaarde voor het aanbieden van deze anderstalige initiële opleidingen is dat binnen de Vlaamse Gemeenschap een equivalente opleiding wordt georganiseerd, eventueel gezamenlijk met andere instellingen, waarbij de student de zekerheid heeft om op 1 vestiging het opleidingstraject volledig in het Nederlands te volgen.
- Om een anderstalige initiële bachelor of masteropleiding te mogen aanbieden moet een hoger onderwijsinstelling een aanvraag indienen bij de Commissie Hoger Onderwijs.
- De Commissie Hoger Onderwijs brengt een oordeel uit op grond van vier decretaal bepaalde criteria.
- De Vlaamse Regering kan een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs overrulen.
- Indien een hoger onderwijsinstelling een vrijstelling wil bekomen van de equivalentievoorwaarde legt zij het verzoek tot afwijking voor advies voor aan de Commissie Hoger Onderwijs.
- Op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs beslist de Vlaamse Regering over de vrijstelling van de equivalentievoorwaarde.
- In een aantal gevallen kan een instellingsbestuur vrij anderstalige initiële opleidingen aanbieden, bijvoorbeeld: specifieke Europese programma's, Internationale Course Programmes, ...
- Voor een met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap gezamenlijk georganiseerde opleiding kan rechtstreeks een verzoek tot afwijking van de equivalentievoorwaarde ingediend worden bij de Vlaamse Regering, die het verzoek kan inwilligen als het gebrek aan expertise voor de anderstalige OPN in Vlaanderen wordt aangetoond.
- Bij besluit van de Vlaamse Regering kan een lijst worden aangelegd van opleidingen die binnen de Schools of Arts worden aangeboden waarvoor de equivalentievoorwaarde vervalt.
- Het maximaal toegestane percentage anderstalig initieel aanbod ligt decretaal vast en vast en bedraagt 6% voor de bachelors en 35 % voor de masters. De berekening gebeurt op basis van decretaal bepaalde regels.

- Voor het post-initieel aanbod is het taalgebruik vrij.
- De monitoring van het anderstalig aanbod gebeurt via een jaarlijkse evaluatie van:
  - o de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;
  - o het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.
- Het decreet bepaalt de voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering voor personeel en studenten als volgt:
  - o het onderwijzend personeel en het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, moet de onderwijstaal op een adequate wijze beheersen (voorgescreven ERK-niveau's);
  - o de instellingen voorzien voor dit personeel in aangepaste voorzieningen: toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurssussen en taalbegeleidingsmaatregelen;
  - o de instellingen voorzien dat de studenten hun taalkennis van de andere taal kunnen testen;
  - o taalbegeleidingsmaatregelen voor de studenten worden voorzien, alsook een kosteloos en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurssussen;
  - o studenten hebben het recht om over een anderstalig opleidingsonderdeel (in Nederlandstalige bachelors en masters) en waarvoor geen Nederlandstalig equivalent bestaat in de opleiding, het examen in het Nederlands af te leggen.
- Elk instellingsbestuur stelt een gedragscode op.

In de taalregelgeving hoger onderwijs is sinds het vorig gebundeld taalrapport 2013-2014 slecht één decretale aanpassing doorgevoerd en dit voor de opleidingen met een internationaal karakter⁴.

De anderstalige opleidingen die in het kader van het International Course Programme (ICP) of de anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs, vallen buiten de verplichte equivalentieregel en worden ook niet meegenomen in de berekening voor de 35%-regel.

In de volgende jaren loopt de erkenning af voor verschillende Erasmus Mundus opleidingen. Ook de ICP-programma's worden in de nabije toekomst met de onzekerheid geconfronteerd over de verdere erkenning als International Course Programme.

Indien dergelijke erkenning verloopt, is de hoger onderwijsinstelling verplicht om een afwijking van de equivalentievoorwaarde aan te vragen via de Commissie Hoger Onderwijs en/of de Vlaamse Regering. Het wegvallen van de Europese erkenning

---

⁴ Gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXVI van 17 juni 2016, artikel VII8 (in werking 1/9/2016).

betekent echter niet dat de opleiding haar sterk internationaal karakter en de samenwerking met buitenlandse instellingen verliest.

Met de opgenomen decretale aanpassing van artikel II.265, §1 blijft de afwijking op de equivalentieregel behouden na afloop van de erkenning, als de opleiding verder wordt georganiseerd.

Het taalverslag 2014-2015 is opgedeeld in volgende hoofdstukken:

- Doelstellingen en resultaten
- Anderstalig initieel onderwijsaanbod
- Aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen
- Monitoring van het anderstalig initieel onderwijsaanbod
- Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering
- Gedragscode

2. DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN

Aan de hogescholen en universiteiten werd gevraagd (zie sjabloon bijlage 2) om een summier beeld te schetsen van de doelstellingen en resultaten die zij met hun taalbeleid beogen en welke specifieke accenten zij wensen te leggen.

Als een beleid wordt uitgestippeld gaat het doorgaans over doelstellingen die over een lange termijn moeten gerealiseerd worden. De meegedeelde informatie is dan ook in grote mate gelijklopend (soms licht anders geformuleerd) met de voorgaande rapportering 2013-2014, waarnaar verwezen wordt.

Hierna volgt een samenvattend overzicht van de meegedeelde informatie van de hoger onderwijsinstellingen:

Universiteiten

De *Universiteit Antwerpen* benadrukt in haar doelstellingen het belang van de uitbouw van kwaliteitsvolle internationalisering van het onderwijs, het uitwerken van een transparant en kwaliteitsvol internationaliseringsbeleid met de nadruk op het behalen van een aantal meetbare doelstellingen m.b.t. internationale studenten- en personeelsmobiliteit. Reeds in 2011 werd in de nota “onderwijstaal” het internationaliseringsproces benadrukt: de kwaliteit van het onderwijs, het onderzoek en de dienstverlening te verzekeren en te verhogen.

De universiteit onderschrijft dat de kwaliteit van het Engels behoorlijk moet zijn. Elke docent aan de universiteit moet aantonen dat hij of zij de onderwijstaal van het opleidingsonderdeel beheerst op het vereiste ERK-niveau. Ook de anderstalige docenten moeten aantonen dat zij het Nederlands beheersen volgens het vereiste ERK-niveau.

De taaltest maakt deel uit van de reguliere organisatieprocessen binnen de universiteit. De instelling geeft wel aan dat de bestaande verplichting voor anderstalige docenten om binnen de drie jaar Nederlands te leren op ERK-niveau B2 een rem zet om internationale toponderzoekers aan te trekken en is een begeleidings- en integratietraject met een bredere focus meer genegen.

De *Universiteit Gent* geeft aan dat zij Nederlands in het wetenschappelijk onderwijs belangrijk vindt en het tot haar taak behoort om bijdrage te leveren tot de ontwikkeling van Nederlandstalige wetenschappelijke terminologie. Niettemin onderschrijft de universiteit het belang van het gebruik van andere talen, en in het bijzonder het Engels, in het kader van de mondialisering van het maatschappelijk en professioneel leven.

De *Universiteit Hasselt* somt in haar verslag 2014-2015 identiek dezelfde doelstellingen op die zij geformuleerd heeft uit haar taalbeleidsplan en opgenomen in het verslag 2013-2014.

Ook de *Katholieke Universiteit Leuven* en de *Vrije Universiteit Brussel* sommen in hun rapportering 2014-2015 dezelfde doelstellingen op als in hun taalverslag van 2013-2014.

Hogescholen

Taalondersteuning voor studenten in de vorm van workshops en individuele begeleiding, professionalisering van de lesgevers op gebied van taalgericht vakonderwijs, en taalscreenings, blijven de drie lijndoelstellingen van de *Artesis Plantijn Hogeschool*. Binnen de hogeschool neemt taal een bijzondere plaats in bij het stimuleren van persoonlijke groei en het verleggen van persoonlijke grenzen. 'Taalpunt' is binnen de instelling het aanspreekpunt inzake taalbeleid en taalondersteuning. Tijdens het academiejaar 2014-2015 is de werkgroep 'Taalbeleid' van start gegaan met als doel een hogeschoolbrede visietekst te schrijven rond taalbeleid en taalondersteuning.

In 2015 heeft de *Arteveldehogeschool* verder gewerkt aan het taalbeleid zoals beschreven in haar visietekst taalbeleid 2014-2020: streven naar duurzaam, breed, gedifferentieerd en expliciet taalbeleid. Twee taalbeleidsmedewerkers zijn aan de slag bij de dienst studieadvies en elke opleiding heeft een taalcoach.

- Duurzaamheid: accent op taalontwikkelen lesgeven;
- Breed: algehele taalvaardigheid van elke student verbeteren;
- Gedifferentieerd: specifieke doelgroepen maximale kansen geven;
- Expliciet taalbeleid: de taalbeleidsmedewerkers stimuleren de taalcoaches om een beleidsplan voor hun opleiding op te stellen. In 2015 hebben 6 opleidingen een dergelijk plan.

In 2015 heeft de *Erasmushogeschool Brussel* in het beleidsplan onderwijs als strategische doelstelling vooropgesteld om een 'breed taalbeleid' te ontwikkelen met aandacht voor internationalisering en diversiteit.

Volgende actiepunten worden opgesomd:

1. Tegen 2015 is een systeem opgezet dat de verwerving van het talencertificaat C1 faciliteert voor docenten.
2. Tegen 2016 is het personeel gevormd op het vlak van taalontwikkelen lesgeven.
3. Tegen 2016 stemmen de professionele bacheloropleidingen leermaterialen en schrijfoopdrachten op elkaar af om een gevorderd professioneel schriftelijk en mondeling Nederlands taalgebruik bij de studenten te garanderen.
4. Tegen 2016 beschikt elke opleiding over een aanbod anderstalige opleidingsonderdelen.

De *Hogere Zeevaartschool* wijst voor dit onderwerp naar de decretale taalvoorschriften die op haar van toepassing zijn. De hogeschool biedt onderwijs aan in het Nederlands en het Frans.

De *Hogeschool PXL* vermeldt dat de onderwijstaal in de reguliere opleidingen, alsook van de meeste opleidingsonderdelen (met uitzondering van de taalopleidingsonderdelen) het Nederlands is. De hogeschool geeft aan dat het maximum van 18,33 % nooit wordt overschreden. Voor de buitenlandse uitwisselingsstudenten wordt het aanbieden van anderstalige opleidingsonderdelen wel aangemoedigd.

In de *Hogeschool West-Vlaanderen* is de onderwijs- en bestuurstaal het Nederlands. Toch vindt de hogeschool dat zij moet kunnen reageren op de globalisering van het gehele maatschappelijke gebeuren, de sterk toegenomen internationalisering van het hoger onderwijs en de steeds toenemende mondialisering van het maatschappelijk en professioneel leven waarin afgestudeerden zullen functioneren. De instelling stimuleert haar opleidingen om binnen de decretale contouren maximaal in te zetten op internationale elementen in het opleidingsprogramma.

De *Katholieke Hogeschool Vives Noord* en de *Katholieke Hogeschool Vives Zuid* melden in hun verslag dat zij het taalbeleid volop verder uitwerken met volgende richtlijnen:

- het taalbeleid is er voor elke student;
- taalscreening en sensibilisering als hefboom voor taalondersteuning;
- taalstimulerend doceren.

Het taalbeleid in *Odisee* beoogt in de eerste plaats om alle studenten in staat te stellen de curriculumdoelstellingen te halen van de opleiding die ze volgen. Taalzwakke en anderstalige leerlingen die de schooltaal – in casu het Nederlands – onvoldoende beheersen, moeten de mogelijkheid hebben om taalondersteuning te krijgen om een voldoende kennis daarvan te verwerven. In het academiejaar 2014-2015 werd het taalbeleid van de instelling verruimd naar een talenbeleid, omschreven in een Visietekst talenbeleid en een Handleiding talenbeleid. De hogeschool streeft daarmee naar een sterk talenbeleid dat inzet op meertaligheid en dat tegelijk de kennis van het Nederlands op hoog niveau centraal stelt als voorwaarde voor studiesucces en gelijke kansen. De hoekstenen en doelstellingen van het taalbeleid worden bewaakt en geëvalueerd aan het einde van elk academiejaar door de opleidingen zelf, door de taalbeleidscoördinator en de ankerpersonen taalbeleid.

De *Hogeschool Gent*, de *Karel de Grote-Hogeschool*, *LUCA School of Arts*, *Thomas More Kempen*, *Thomas More Mechelen-Antwerpen*, *UC Leuven*, *UC Limburg* en *UC Leuven Comenius Lerarenopleidingen* sommen in hun rapportering 2014-2015 quasi dezelfde doelstellingen op als in hun taalverslag van 2013-2014.

3. ANDERSTALIG INITIEEL ONDERWIJSAANBOD

In de initiële bachelor-en masteropleidingen kan een hogeschool of universiteit een andere onderwijstaal dan het Nederlands gebruiken, rekening houdend met de vooropgestelde decretale taalregels.

In de hierna opgesomde gevallen kan een hoger onderwijsinstelling opleidingsonderdelen in een initiële bachelor- en masteropleiding in een andere onderwijstaal dan het Nederlands organiseren:

1° de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;

2° de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;

3° de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs;

4° de opleidingsonderdelen waar uit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

De instellingen hebben decretaal de ruimte om maximum 18,33% in een bacheloropleiding en maximum 50% in een masteropleiding van de opleidingsonderdelen te doceren in een andere taal dan het Nederlands. Voor de berekening van de voormelde grenzen worden de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd, en de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs, niet meegeteld.

Vanaf het academiejaar 2016-2017 is de databank DHO 2.0 operationeel (zie hoofdstuk 5) en moeten de instellingen bij de inschrijving van een student in een opleidingsonderdeel aangeven wat de onderwijstaal is. Indien het een anderstalig opleidingsonderdeel betreft wordt ook één van de vier decretale motivaties opgegeven.

3.1. Aard van de expliciet gemotiveerde beslissingen

De hoger onderwijsinstellingen hebben zoals gevraagd in het taalsjabloon (zie bijlage 2) in hun taalrapportering een overzicht gegeven van de aard van de gemotiveerde beslissingen van de anderstalige opleidingsonderdelen waaruit de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

De meegedeelde motiveringen blijken in grote mate dezelfde te zijn als in de rapportering van het academiejaar 2013-2014. Voor de uitgebreide opsomming per instelling verwijzen we dan ook naar het taalrapport 2013-2014.

Een aantal gelijkaardige motiveringen komen in meerdere instellingen terug en worden hierna opgesomd:

- Internationalisation@home;
- programma's specifiek voor uitwisselingsstudenten;
- meer toegankelijkheid creëren voor buitenlandse studenten;
- de kennis verruimen voor de reguliere studenten;
- interactie met de buitenlandse studenten bevorderen;
- internationale studentenmobiliteit;
- internationale stages bevorderen;
- anderstalige vakterminologie eigen maken;
- studenten vertrouwd maken met de internationale forumtaal van het afnemend veld;
- Engels is bij uitstek de voertaal bij wetenschappelijk onderzoek en in allerhande publicaties, handboeken, literatuur, softwarepakketten, ...;
- internationale samenwerking en contacten bevorderen;
- intercultureel aspect;
- talenkennis vergroot de nationale en internationale inzetbaarheid op de arbeidsmarkt;
- de internationale arbeidsmarkt en werkomgeving waar de studenten kunnen terecht komen;
- .....

De positionering van de Hogere Zeevaartschool is op vlak van de taalregeling specifiek: aan de Nederlandstalige studenten wordt enkel onderwijs aangeboden in het Nederlands en de Franstalige studenten krijgen enkel Franstalig onderwijs aangeboden.

3.2. Anderstalig initieel aanbod op niveau van de Vlaamse Gemeenschap

In het Vlaams hoger onderwijs zijn decretaal maximumpercentages vastgelegd voor het aanbieden van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen. Voor de anderstalige initiële bacheloropleidingen ligt het maximumpercentage vast op 6%, berekend op alle initiële bacheloropleidingen.

Het maximumpercentage voor anderstalige initiële masteropleidingen is bepaald op 35%, berekend op alle initiële masteropleidingen. Het percentage van het anderstalig onderwijsaanbod wordt jaarlijks vastgesteld.

De administratie berekent jaarlijks de maximumpercentages op basis van de door de Vlaamse Regering vastgelegde lijst met de bachelor- en masteropleidingen en afstudeerrichtingen die per instelling worden aangeboden.

De maximumpercentages van het anderstalig initieel aanbod moeten gekend zijn voor het tijdstip dat de instellingen aanvragen indienen voor het organiseren van anderstalige opleidingen bij de Commissie Hoger Onderwijs. De hogescholen en universiteiten konden in 2014 dergelijke aanvragen indienen voor 1 maart voor anderstalige bachelors of masters die zij wensten aan te bieden vanaf het academiejaar 2014-2015. De Commissie Hoger Onderwijs moet nagaan of de naleving van de

maximumpercentages gerespecteerd wordt. Het betreft één van de vier criteria (zie 4.1.) die deel uitmaken van het oordeel van de Commissie. Decretaal moet het percentage berekend worden op basis van de initiële bachelor- en masteropleidingen die in het lopende academiejaar worden aangeboden, voor de aanvragen van 1 maart 2014 is dit het academiejaar 2013-2014. Als het aantal positieve beoordelingen van de Commissie leidt tot een overschrijding van de maximumpercentages, legt de Commissie de beoordeelde dossiers voor aan de Vlaamse Regering, samen met een ranglijst. Het is dan aan de Vlaamse Regering om een beslissing te nemen over de ingediende dossiers.

Om de breuk te bepalen worden alle initiële bachelor- en masteropleidingen geteld die door een instelling in de verschillende vestigingen worden aangeboden. De gezamenlijk georganiseerde opleidingen worden slechts eenmaal geteld.

In de breuk wordt geen rekening gehouden met:

- de opleidingen die specifiek in internationale context worden georganiseerd (Erasmus Mundus, ICP's, ...);
- de anderstalige opleidingen of anderstalige afstudeerrichtingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden en waarvoor de Vlaamse Regering beslist heeft dat niet moet voorzien worden in een equivalente opleiding;
- de anderstalige opleidingen die gezamenlijk met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap worden georganiseerd, waarvoor de Vlaamse Regering op basis van een aanvraag ingediend door de instelling een afwijking van de equivalentieregel heeft toegestaan;
- de onderzoeksmasters.

Zoals in het voorwoord aangehaald is in het Onderwijsdecreet XXVI van 17 juni 2016 een aanpassing gebeurd voor de opleidingen met een internationaal karakter: International Course Programme's, ErasmusMundus-opleidingen, ...

Ingevolge de opgenomen decretale aanpassing, blijft de afwijking op de equivalentieregel behouden na afloop van de erkenning als de opleiding verder wordt georganiseerd. Bij de bepaling van het percentage van het anderstalig initieel masteraanbod worden deze opleidingen ook na verlies van het label niet opgenomen in de berekening.

De berekening van het percentage van het anderstalig aanbod van het academiejaar 2013-2014 is gebeurd op basis van de lijst met de bachelor- en masteropleidingen en afstudeerrichtingen die per instelling worden aangeboden, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 25 oktober 2013⁵.

---

⁵ VR 2013 2510 DOC.1122/1, DOC.1122/2 EN DOC.1122/3

Voor de berekening van de bacheloropleidingen komt het percentage op 1,43%:

Teller	
Aantal initiële anderstalige bacheloropleidingen 2013-2014	8
Noemer	
Aantal initiële bacheloropleidingen 2013-2014	560
<i>Aandeel</i> anderstalige initiële bacheloropleidingen	1,43%

Voor de masteropleidingen komt het percentage op 19,72%:

Teller	
aantal initiële masteropleidingen die in het academiejaar 2013-2014, met uitzondering van de ICP's ⁶ en de opleidingen in het kader van een Europees programma ⁷	85
Noemer	
Aantal initiële masteropleidingen 2013-2014	431
<i>Aandeel</i> anderstalige initiële masteropleidingen	19,72%

De beoordeelde aanvragen van 29 april 2014 (indiening 1 maart 2014) door de Commissie Hoger Onderwijs (zie rubriek 4.2.) en de berekening van de percentages van het anderstalig initieel onderwijsaanbod zijn meegedeeld aan de leden van de Vlaamse Regering op 23 mei 2014⁸.

3.3. Overzicht anderstalig aanbod 2012-2013 – 2015-2016

Bacheloropleidingen:

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Teller	9	8	11	10
Noemer	569	560	565	541
Aandeel	1,58%	1,43%	1,95%	1,85%

Voor de bacheloropleidingen bedraagt het decretaal vastgelegde maximumpercentage anderstalig aanbod 6%, berekend op alle initiële bacheloropleidingen. Er is geen significante stijgende evolutie over de vier academiejaren. Het percentage anderstalig bacheloraanbod blijft eerder beperkt.

⁶ Opleidingen in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten.

⁷ Opleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld.

⁸ VR 2014 2305 MED.0273/1 EN MED.0273/2

Masteropleidingen:

	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Teller	76	85	92	98
Noemer	426	431	443	454
Aandeel	17,84%	19,72%	20,77%	21,59%

Voor de masteropleidingen bedraagt het decretaal vastgelegde maximumpercentage anderstalig aanbod 35%, berekend op alle initiële masteropleidingen. Uit het overzicht blijkt dat er jaarlijks een lichte stijging is van het percentage anderstalige masters.

In het aanbod van het academiejaar 2015-2016 is er ten aanzien van de berekening van het academiejaar 2012-2013 concreet een stijging van 3,75%.

Een overschrijding van de decretaal vooropgestelde maximumpercentages is nog niet direct aan de orde. Uit de overzichten blijkt dat er nog voldoende marge is om het anderstalig aanbod, zowel voor de bachelor als de masters, uit te breiden.

4. AANBIEDEN VAN ANDERSTALIGE INITIËLE BACHELOR- EN MASTEROPLEIDINGEN

4.1. Context

De definitie van een anderstalige initiële bachelor- en masteropleiding is decretaal vastgelegd:

- bachelor: wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject, is de bachelor anderstalig;
- master: wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 50% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het mastertraject, is de master anderstalig.

Voor de berekening van de grenzen wordt geen rekening gehouden met de opleidingsonderdelen die een andere taal tot onderwerp hebben en de opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, gevolgd worden in een andere instelling voor hoger onderwijs.

De hoger onderwijsinstellingen zijn verplicht om expliciet te motiveren wanneer zij een anderstalige initiële bachelor of master willen organiseren:

- het opleidingsprogramma is specifiek ontworpen voor buitenlandse studenten, of;
- de meerwaarde voor de student wordt aangetoond, en;
- de meerwaarde voor het afnemend veld wordt aangetoond, en;
- het belang van de functionaliteit wordt aangetoond.

Een belangrijke bijkomende voorwaarde om een anderstalige initiële opleiding te mogen aanbieden is dat een equivalente Nederlandstalige opleiding wordt aangeboden in de Vlaamse Gemeenschap waarbij de student een opleidingstraject “volledig” in het Nederlands kan volgen. Op elk moment moet een student de garantie hebben dat een Nederlandstalig equivalent (volledig Nederlandstalig traject op één vestiging) bestaat binnen de Vlaamse Gemeenschap, tenzij een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde wordt verleend.

Als een hoger onderwijsinstelling een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding wil organiseren, moet de decretaal vastgelegde procedure worden gevolgd. De hogeschool of universiteit dient een aanvraag met bijhorend dossier in bij de Commissie Hoger Onderwijs. Uiterlijk op 1 maart 2014 moesten de instellingen de aanvragen voor het organiseren van anderstalige initiële opleidingen indienen die ten vroegste in het academiejaar 2014-2015 konden starten. De aanvraag kan voor een bestaande niet-anderstalige opleiding of voor een volledig nieuwe opleiding samen met het dossier macrodoelmatigheid worden ingediend.

Deze indieningstermijn is gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXIV (inwerking 1 september 2014) als volgt:

- in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of master georganiseerd zal worden;
- in het geval het een volledig nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, samen met het aanvraagdossier macrodoelmatigheid nieuwe opleiding.

Dit betekent dat er in 2014 eenmalig 2 indieningsrondes waren: één in het voorjaar en één in het najaar. In dit rapport worden enkel de aanvragen van 1 maart 2014 opgenomen. Deze aanvragen betreffen immers de aanvragen waarvoor de start van de anderstalige opleiding is voorzien voor het academiejaar 2014-2015.

De Commissie Hoger Onderwijs toetst en beoordeelt de aanvragen op basis van decretaal vastgelegde voorwaarden waaraan cumulatief moet worden voldaan:

- equivalentievoorwaarde (volledig Nederlands equivalent binnen de Vlaamse gemeenschap), tenzij vrijstelling werd verleend door de Vlaamse Regering;
- voldoende garanties inzake kwaliteit en democratisering voor studenten en docentenkorps. Het gaat hier over de vereiste onderwijstaalkennis van de docenten en de door de instellingen aangeboden faciliteiten voor het testen en bijscholingsmaatregelen van de kennis van de onderwijstaal;
- de verantwoording die de meerwaarde voor de student en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding aantoont;
- de naleving van de vastgelegde maximumpercentages (zie rubriek 3.2.) van het anderstalig initieel aanbod.

De oordelen van de Commissie Hoger Onderwijs over de ingediende aanvragen op 1 maart 2014 dienden uiterlijk worden uitgebracht op 1 mei 2014.

De behandelingstermijn is eveneens gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXIV (inwerking 1 september 2014) als volgt:

- in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 31 januari van hetzelfde academiejaar;
- in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, samen met het oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding (1 juni van het kalenderjaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling de opleiding ten vroegste wil aanbieden).

De hoger onderwijsinstelling mag bij positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs van rechtswege de anderstalige opleiding organiseren, tenzij de Vlaamse Regering binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen alsnog een negatief oordeel geeft. Het positieve oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs wordt dan overruled door de Vlaamse Regering.

Bij een negatief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs kan de universiteit of de hogeschool een beroep instellen bij de Vlaamse Regering.

Indien de vastgelegde maximumpercentages van het initieel anderstalig aanbod (bachelors 6% en master 35% - zie rubriek 3.2) door de positieve oordelen worden overschreden, legt de Commissie Hoger Onderwijs de beoordeelde aanvragen voor aan de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt dan een gemotiveerde beslissing over de dossiers.

Meer uitleg / informatie over de afwijkingen op de decretaal verplichte equivalentievoorwaarde wordt gegeven in rubriek 4.4.

4.2. Aanvragen maart 2014 organisatie anderstalige bachelor- of masteropleiding

4.2.1. AANVRAGEN

De Commissie Hoger Onderwijs heeft voor 1 maart 2014 12 aanvragen ontvangen voor het organiseren van een anderstalige opleiding.

De Katholieke Universiteit Leuven heeft 2 aanvragen ingediend, de Universiteit Gent 2, de Vrije Universiteit Brussel 3 en de Universiteit Antwerpen 1.

De volgende hogescholen hebben elk 1 aanvraag ingediend: Odisee, de Arteveldehogeschool, de Artesis Plantijn Hogeschool en de Karel-de-Grote Hogeschool.

De twee aanvragen van de Universiteit Gent zijn gebundelde aanvragen: één aanvraag is ingediend samen met een aanvraag macrodoelmatigheid en één aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde, en een tweede aanvraag is ingediend met een aanvraag macrodoelmatigheid.

Op 29 april 2014 heeft de Commissie Hoger Onderwijs alle aanvragen positief beoordeeld met uitzondering van de aanvraag van de Vrije Universiteit Brussel tot het organiseren van een variant, zowel in het Engels als in het Nederlands, van de bestaande Engelstalige Erasmus Mundus opleiding "Master of Science in Urban Studies". De Commissie Hoger Onderwijs is van oordeel dat deze aanvraag tot anderstalige opleiding, voor beide varianten, geen aanvraag is zoals decretaal omlijnd (meer uitleg in het overzicht van de aanvragen – dossier 7).

De beslissingen van de Commissie Hoger Onderwijs zijn meegedeeld aan de Vlaamse Regering op 23 mei 2014⁹.

---

⁹ VR 2014 2305 MED.0273/1 en MED.0273/2

4.2.2. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN

Katholieke Universiteit Leuven

1. Master (of Science) in Bioscience Engineering: Human Health Engineering

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande major “Human Health Engineering” van de Nederlandstalige master (of Science) in de bio-ingenieurswetenschappen: biosysteemtechniek, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De anderstalige opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

2. Master (of Science) in Psychology: Theory and Research

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de afstudeerrichting ‘theorie en onderzoek’ van de bestaande Nederlandstalige opleiding master (of Science) in de psychologie, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De anderstalige opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

Universiteit Gent

3. Master (of Science) in Fire Safety Engineering

De opleiding is een nieuwe anderstalige masteropleiding. Het aanvraagdossier omvatte een aanvraagdossier macrodoelmatigheid, een aanvraag voor het organiseren van een anderstalige opleiding en een aanvraag vrijstelling equivalentievoorwaarde (zie 4.4.2.). De Vlaamse Regering heeft op 6 juni 2014 vrijstelling verleent van de equivalentievoorwaarde. Op 3 april 2015¹⁰ heeft de Vlaamse Regering de anderstalige master erkend als nieuwe opleiding. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2015-2016.

4. Master (of Science) in Bioinformatics

De opleiding is een nieuwe anderstalige masteropleiding binnen de Universiteit Gent. Het aanvraagdossier omvatte een aanvraagdossier macrodoelmatigheid en een aanvraag voor het organiseren van een anderstalige master. Binnen Vlaanderen wordt de Nederlandstalige opleiding master of Science in bio-informatica aangeboden aan de Katholieke Universiteit Leuven. Deze opleiding aan de Katholieke Universiteit Leuven is het Nederlands equivalent voor de nieuwe anderstalige master. Hiermee wordt voldaan aan de vereiste equivalentievoorwaarde. Op 3 april 2015¹¹ heeft de Vlaamse Regering de anderstalige master erkend als nieuwe opleiding. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2015-2016.

---

¹⁰ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14841>

¹¹ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14850>

Vrije Universiteit Brussel

5. Master (of Science) in Business Engineering: Business and Technology

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige opleiding master (of Science) in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur (met afstudeerrichting Business and Technology), aangeboden aan de Vrije Universiteit Brussel. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

6. Master (of Arts) in Linguistics and Literary Studies

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige opleiding master (of Arts) in de taal- en letterkunde: ten minste één taal te kiezen uit Latijn, de Romaanse talen of de Germaanse talen, aangeboden aan de Vrije Universiteit Brussel. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

7. Master (of Science) in European Urban Studies

Samen met de aanvraag tot het organiseren van een anderstalige opleiding, vroeg de Vrije Universiteit Brussel om het Nederlands equivalent: master (of Science) in Europese stadsstudies te mogen organiseren van de bestaande Engelstalige Erasmus Mundus opleiding Master of Science in Urban Studies.

De Commissie Hoger Onderwijs is van oordeel dat de aanvraag voor de anderstalige en Nederlandstalige varianten, geen aanvraag is zoals decretaal omlijnd.

Oordeel Commissie Hoger Onderwijs:

De gevraagde varianten betreffen twee volledig door de VUB aangeboden opleidingen, waarvan één in de Engelse en één in de Nederlandse taal, als residentiële varianten van de bestaande geaccrediteerde Engelstalige Erasmus Mundus.

De aanvraag past niet in de mogelijkheden zoals voorzien in de vigerende regelgeving betreffende aanvragen anderstalige opleidingen.

De Commissie Hoger Onderwijs verklaart zich onbevoegd om dit dossier -binnen het kader dat de decreetgever aangeeft voor aanvragen anderstalige opleidingen- te behandelen.

Universiteit Antwerpen

8. Master (of Science) Biomedical Sciences met 3 afstudeerrichtingen:

- Neurosciences;
- Infectious and Tropical Diseases;
- Molecular Imaging.

De opleiding is de Engelstalige equivalent van drie van de zes afstudeerrichtingen van de bestaande Nederlandstalige opleiding master (of Science) in de biomedische

wetenschappen (zijnde molecular imaging, neurosciences en tropische biomedische wetenschappen), aangeboden aan de Universiteit Antwerpen. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

Odisee

9. Bachelor in de verpleegkunde

De opleiding is een meertalige variant (Frans, Engels en Nederlands) van de Nederlandstalige bachelor in de verpleegkunde. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

De Commissie Hoger Onderwijs benadrukt in haar oordeel dat uit de studiegidsen duidelijk moet blijken hoe deze opleiding -Nederlandstalig en anderstalig- met in beide gevallen een Nederlandse benaming zal worden gedoceerd.

Arteveldehogeschool

10. Bachelor of International Business Management

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de afstudeerrichting 'internationaal ondernemen' van de Nederlandstalige opleiding bachelor in het bedrijfsmanagement, aangeboden aan de Arteveldehogeschool. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

Artesis Plantijn Hogeschool

11. Master (of Arts) in Visual Art met zes afstudeerrichtingen:

- Photography;
- Graphic Design;
- Jewellery Design & Gold and Silversmithing;
- Fashion;
- Costume Design;
- Fine Arts.

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige opleiding master of Arts in de beeldende kunsten met de zes afstudeerrichtingen (fotografie, grafisch ontwerp, juweelontwerp en edelsmeedkunst, mode, theaterkostuum en vrije kunsten). De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

Karel-de Grote-Hogeschool

12. Bachelor of Business Management

De opleiding is de Engelstalige equivalent van de bestaande Nederlandstalige opleiding bachelor in het bedrijfsmanagement, aangeboden aan de Karel-de Grote-Hogeschool. De opleiding wordt georganiseerd vanaf 2014-2015.

4.3. Overzicht aantal aanvragen maart 2013 – oktober 2015

# aanvragen		maart 2013	maart 2014	oktober 2014	oktober 2015
Universiteiten	ABA	1	0	0	0
	MA	12	8	8	6
Hogescholen	PBA	0	3	2	5
	MA	0	1	0	1
Totaal		13	12	10	12

In de periode 2013 – 2015 zijn in totaal 47 aanvragen bij de Commissie Hoger Onderwijs ingediend voor het organiseren van anderstalige bachelor- of masteropleidingen. Al deze aanvragen kregen een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs met uitzondering van één aanvraag waarbij de Commissie zich onbevoegd heeft verklaard omdat het volgens de Commissie geen aanvraag betreft zoals decretaal omlijnd.

Sinds 2013 werd slechts één aanvraag ingediend voor een anderstalige (nieuwe) academische bacheloropleiding (met afwijking equivalentievoorwaarde: Bachelor of Social Sciences (zie verder). Het aantal aanvragen blijft jaarlijks vrij constant en beperkt. In het bijzonder voor de bacheloropleidingen. In 2015 werden wel drie aanvragen door één hogeschool ingediend. We stellen één specifiek geval vast met name, een meertalige opleiding: de bachelor in de verpleegkunde.

In de indieningsperiode maart 2015 en maart 2016 zijn geen aanvragen ingediend voor het organiseren van nieuwe anderstalige initiële opleidingen ingevolge het decretaal ingevoerde moratorium in 2015 en 2016 voor aanvragen macrodoelmatigheid nieuwe initiële opleidingen.

De Vlaamse Regering heeft voor de aanvragen ingediend in de periode maart 2013 – oktober 2015 geen gebruik gemaakt van de decretale voorziene mogelijkheid om de positieve oordelen van de Commissie Hoger Onderwijs alsnog negatief te beoordelen binnen de voorziene 45 kalenderdagen.

4.4. Afwijkingen equivalentievoorwaarde

4.4.1. CONTEXT

Binnen de Vlaamse Gemeenschap moet voor elke georganiseerde initiële anderstalige bachelor- of masteropleiding een equivalente Nederlandstalige opleiding bestaan op Vlaams niveau. Dit houdt in dat de student de zekerheid moet hebben dat hij op elk moment voor een volledig Nederlandstalig opleidingstraject kan kiezen. Alle

opleidingsonderdelen, zowel verplichte als keuzevakken, moeten in dit traject in het Nederlands zijn.

De hoger onderwijsinstellingen kunnen opteren om de equivalente Nederlandstalige opleiding gezamenlijk te organiseren. Het volledige opleidingsprogramma wordt door de studenten in één vestiging gevolgd tenzij de Commissie Hoger Onderwijs op vraag van de instellingen de toelating geeft om het opleidingsprogramma over meerdere vestigingen te spreiden. Zo'n vraag wordt samen ingediend met het aanvraagdossier om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen aanbieden.

Elke hogeschool of universiteit kan samen met een aanvraag om een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen organiseren een afwijking op de equivalentievoorwaarde indienen bij de Commissie Hoger Onderwijs. De Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR) geeft advies over de ingediende aanvraag. De Commissie Hoger Onderwijs diende voor aanvragen ingediend in maart 2014 uiterlijk op 1 mei 2014 een advies te verlenen aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering beslist over de aanvraag tot afwijking van de equivalentievoorwaarde op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs uiterlijk op 15 juni.

De indienings- en behandelingstermijnen werden aangepast bij Onderwijsdecreet XXIV (vanaf 1/9/2014) als volgt:

Indienen:

- samen met de aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te mogen organiseren conform de geldende voorschriften; ofwel
- in het geval van een bestaande equivalente opleiding uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarop de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wil(len) stopzetten.

De Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad geeft advies over de aangevraagde dossiers tot afwijking uiterlijk 1 maand na indiening.

Advies:

De Commissie Hoger Onderwijs verstrekt advies over de aanvragen:

- uiterlijk op 1 december van hetzelfde academiejaar in de volgende gevallen:
  - o als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde betrekking heeft op de afbouw/stopzetting van een bestaande equivalente opleiding;
  - o als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met een aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- uiterlijk op 15 april van hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

Beslissing Vlaamse Regering:

- uiterlijk op 15 januari van hetzelfde academiejaar voor de aanvragen waarover de Commissie Hoger Onderwijs advies moet verlenen op 1 december;
- uiterlijk op 15 mei van het hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

In 2014 werd één dergelijke aanvraag tot afwijking van de equivalentievoorwaarde ingediend.

Naast de hoger vermelde afwijking op de equivalentieregel bestaan nog drie decretaal voorziene mogelijkheden om af te wijken van de verplichte equivalentievoorwaarde:

1. de hogescholen en universiteiten kunnen vrij anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen aanbieden:

- als het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek georganiseerd worden in het kader van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten (International Course Programme) of;
- die geselecteerd worden overeenkomstig de bepalingen van het Europees financieringsprogramma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs, en waarbinnen multi- en gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld (vb. Erasmus Mundus) of;
- als het gaat om onderzoeksmasters.

Zoals hoger reeds vermeld blijft de afwijking op de equivalentieregel die geldt voor de Europese erkende opleidingsprogramma's vanaf 1 september 2016 behouden na afloop van de erkenning als de opleiding verder wordt georganiseerd.

2. De decreetgever heeft voor de opleidingen binnen de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunsten, en Muziek en podiumkunsten een uitzondering voorzien op de voorwaarde om een equivalente opleiding aan te bieden. De Vlaamse Regering kan een lijst vaststellen van anderstalige initiële kunstopleidingen of van anderstalige afstudeerrichtingen van initiële kunstopleidingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden, die niet moeten voldoen aan de equivalentievoorwaarde.

Tot vandaag is een dergelijke lijst nog niet opgesteld.

3. Een derde mogelijkheid tot afwijking op de verplichte equivalentievoorwaarde bestaat voor opleidingen die gezamenlijk worden georganiseerd met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap. Een hoger onderwijsinstelling kan hiertoe een afwijking aanvragen bij de Vlaamse Regering, uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar dat de instelling de gezamenlijke anderstalige opleiding voor de eerste keer wil aanbieden. De instelling geeft in het aanvraagdossier duidelijk aan dat de gezamenlijke anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding een gezamenlijk programma bevat, bekrachtigd wordt met een gezamenlijk diploma en motiveert waarom de expertise van de opleidingsonderdelen die buiten de Vlaamse Gemeenschap worden georganiseerd, niet aanwezig is in de Vlaamse Gemeenschap.

Uiterlijk voor 1 juni van het academiejaar dat de aanvraag werd ingediend, neemt de Vlaamse Regering een beslissing over de ingediende aanvraag. In 2014 werd geen dergelijke afwijkingsaanvraag ingediend bij de Vlaamse Regering.

4.4.2. AANVRAAG AFWIJINGEN EQUIVALENTIEVOORWAARDE MAART 2014

In maart 2014 is één aanvraag ingediend tot afwijking van de equivalentievoorwaarde via de Commissie Hoger Onderwijs om een volledig opleidingstraject in het Nederlands te organiseren voor een anderstalige initiële masteropleiding.

De Universiteit Gent heeft één geclusterde aanvraag ingediend voor 1 maart 2014 voor een nieuwe masteropleiding Master of Fire Safety Engineering: een aanvraag macrodoelmatigheid, een aanvraag om de opleiding in een andere taal dan het Nederlands te organiseren en een aanvraag vrijstelling equivalentievoorwaarde.

De Commissie Hoger Onderwijs heeft op 29 april 2014 een positief oordeel uitgebracht voor het organiseren van de Engelstalige Master of Fire Safety Engineering. Op 6 juni 2014 werd de vrijstelling van de equivalentievoorwaarde toegekend. En op 28 mei 2014 heeft de Commissie Hoger Onderwijs een positief oordeel gegeven over de macrodoelmatigheid. Na het positieve toetsingsrapport van 3 maart 2015 van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie, heeft de Vlaamse Regering op 3 april 2015¹² de Master of Fire Safety Engineering erkend als nieuwe opleiding aan de Universiteit Gent. De opleiding wordt georganiseerd vanaf het academiejaar 2015-2016.

Motivering van de instelling

De opleiding Master of Fire Safety Engineering bouwt verder op de bestaande Erasmus Mundus opleiding International Master of Science in Fire Safety Engineering, gezamenlijk georganiseerd onder de coördinatie van de Universiteit Gent en de universiteiten van Lund en Edingburgh. De Europese financiering is in de toekomst onzeker en de universiteit wil het voortbestaan en de continuïteit van de opgebouwde expertise garanderen door het organiseren van een eigen masteropleiding. Er valt geen significante bijkomende onderwijsbelasting te verwachten.

De universiteit stelt dat de voornaamste motivering voor de aanvraag van een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde is dat de opleiding resoluut mikt op het aantrekken van buitenlandse studenten. Dit is nu reeds het geval voor de huidige Erasmus Mundus International Master. De instroom van studenten zal overwegend bestaan uit buitenlandse, niet-Nederlandstalige studenten. Fire Safety Engineering wordt momenteel meer internationaal toegepast dan in Vlaanderen.

Het afnemend veld is sterk internationaal gericht. 40% van de alumni van de bestaande Erasmus Mundus International Master is werkzaam in Europa (buiten Vlaanderen) en

---

¹² <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14841>

25% is werkzaam buiten Europa. De overige 35% die actief zijn in Vlaanderen werken voornamelijk in internationaal georiënteerde ondernemingen.

Een eventuele verplichting om een volledig equivalent Nederlandstalig opleidingstraject te organiseren zou een hoge bijkomende onderwijsbelasting betekenen. De bestaande mankracht in Vlaanderen is te beperkt om een dubbel aanbod te verantwoorden.

Advies Commissie Hoger Onderwijs

De Commissie Hoger Onderwijs formuleert - op basis van een gunstige evaluatie van de decretale criteria inzake de hier van toepassing zijnde garanties voor kwaliteit en democratisering en een aantoonbare meerwaarde voor de betrokkenen - een positief advies bij de aanvraag van de Universiteit Gent. Met ingang van het academiejaar 2015-2016 kan, mits met gunstig gevolg doorlopen van de volledige procedure, de Engelstalige opleiding 'Master of Science in Fire Safety Engineering' met vrijstelling van de equivalentievoorwaarde worden georganiseerd.

Op grond van de motivering van de universiteit over de aanwezigheid van een internationale studentendoelgroep, de internationale gerichtheid van het onderwijsprogramma, de internationale gerichtheid van het afnemend veld en het positieve advies van de Commissie Hoger Onderwijs over de afwijkingaanvraag, heeft de Vlaamse Regering de vrijstelling verleend van de equivalentievoorwaarde voor de Master of Fire Safety Engineering op 6 juni 2014¹³.

4.5. Overzicht aanvragen vrijstelling equivalentievoorwaarde maart 2013 – maart 2016

# aanvragen vrijstelling	2013	2014	2015	2016 ¹⁴
aanvragen via CHO (art. II.264)	1	2	1	
aanvragen via VR (art. II.265, §3)			2	1

De in totaal zeven ingediende aanvragen tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde werden allen positief beoordeeld door de Vlaamse Regering.

We stellen vast dat het om een beperkt aantal aanvragen gaat: van de zeven ingediende aanvragen gaat het in drie gevallen over het verderzetten van een Erasmus Mundus opleiding (na verlies van het Europees label). Vanaf 1 september 2016 moeten deze opleidingen niet langer een dergelijke aanvraag indienen. Uit de dossiers blijkt dat de instellingen de motivering opbouwen rond volgende elementen:

- de onmogelijkheid (o.a. zware onderwijsbelasting) om een equivalente opleidingstraject volledig in het Nederlands aan te bieden;

¹³ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14713>

¹⁴ Hierin zijn niet inbegrepen de aanvragen van oktober 2016, waarvan de procedure nog loopt.

- het verderzetten van het internationale karakter zoals in het geval van een Erasmus Mundus opleiding;
- de specifieke gerichtheid op buitenlandse studenten.

Het gaat over volgende opleidingen:

A. Aanvragen op grond van Artikel II.264 van de Codex Hoger Onderwijs:

1. Bachelor of Social Sciences, gezamenlijk georganiseerd door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel. De aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde werd voor maart 2013 ingediend, samen met het dossier macrodoelmatigheid en de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 14 juni 2013 de vrijstelling verleend¹⁵.

2. Master of Fire Safety Engineering, georganiseerd door de Universiteit Gent. De aanvraag tot vrijstelling werd voor maart 2014 ingediend samen met het dossier macrodoelmatigheid en de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 6 juni 2014 de vrijstelling verleend¹⁶.

3. Master of Epidemiology, georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De aanvraag tot vrijstelling werd voor oktober 2014 ingediend samen de aanvraag tot de aanvraag tot toelating van het organiseren van een anderstalige opleiding. De Vlaamse Regering heeft op 9 januari 2015 de vrijstelling verleend¹⁷.

4. Master of Business Engineering, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 oktober 2015. De Vlaamse Regering heeft op 8 januari 2016 de vrijstelling verleend¹⁸.

B. Aanvragen op grond van Artikel II.265, §3, van de Codex Hoger Onderwijs:

5. European Master of Food Science, Technology and Nutrition, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2015. De Vlaamse Regering heeft op 3 april 2015 de vrijstelling verleend¹⁹.

6. International Master of Adapted Physical Activity, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2015. De Vlaamse Regering heeft op 3 april 2015 de vrijstelling verleend²⁰.

¹⁵ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14538>

¹⁶ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14713>

¹⁷ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14767>

¹⁸ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14923>

¹⁹ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

²⁰ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14818>

7. International Joint Master of Science in Sustainable Territorial Development, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De aanvraag tot vrijstelling werd ingediend voor 1 maart 2016. De Vlaamse Regering heeft op 25 maart 2016 de vrijstelling verleend²¹.

4.6. Lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2013-2014

Bijlage 4 geeft een overzicht van de georganiseerde anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen in het academiejaar 2014-2015 met het Nederlands equivalent en het aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten, opgesplitst naar Belg en niet-Belg.

Hierna volgen enkele algemene cijfers en overwegingen:

Aantal anderstalige academische bachelors: 7

Aantal anderstalige professionele bachelors: 4

Aantal masters: 84 (universiteiten) en 4 (hogescholen)

De Katholieke Universiteit Leuven blijft in het academiejaar 2014-2015 de grootste aanbieder van anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen, gevolgd door de Vrije Universiteit Brussel. De anderstalige opleidingen van beide universiteiten zijn gespreid over verschillende studiegebieden. Aan de Universiteit Gent situeren alle anderstalige masters zich binnen het studiegebied Toegepaste Wetenschappen. Slechts één initiële masteropleiding wordt in het Frans gedoceerd: Master en langue et littérature françaises, georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De bachelor in de verpleegkunde, georganiseerd door Odisee, is meertalig: Nederlands, Frans en Engels. Alle andere anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen zijn Engelstalig.

In alle opleidingen aan de universiteiten en hogescholen, zowel de anderstalige als het Nederlandstalige equivalent, zijn studenten ingeschreven. Er zijn enkele uitzonderingen hierop, bijvoorbeeld:

- master in de bio-informatica, aangeboden door de Katholieke Universiteit Leuven;
- master in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie, aangeboden door de Universiteit Gent;
- master in de ingenieurswetenschappen: chemie en materialen, aangeboden door de Vrije Universiteit Brussel.

Het studentenpubliek in de anderstalige opleidingen is veelal niet-Belg. Dit geldt wel niet voor alle anderstalige opleidingen. Zo is bijvoorbeeld het studentenpubliek in de anderstalige masteropleidingen aan de Universiteit Gent overwegend Belg. Er zijn wel enkele anderstalige masteropleidingen waarin weinig studenten zijn ingeschreven, terwijl de Nederlandstalige opleiding een ruim aantal inschrijvingen telt: bv. Master of Psychology: Theory and Research (KULeuven) telt 13 studenten; Master of Physics (UAntwerpen) telt vijf studenten; Master of Engineering: Computer Science (KULeuven) telt 7 studenten.

²¹ <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14950>

In de Nederlandstalige equivalenten is de studentenpopulatie overwegend Belg. De Nederlandstalige equivalenten trekken nog steeds meer studenten aan met uitzondering van de anderstalige opleidingen aangeboden in het studiegebied Toegepaste wetenschappen.

Uit de lijst leiden we ook af dat de anderstalige 'bacheloropleidingen' die worden aangeboden vrij succesvol zijn. Zo zien we bijvoorbeeld dat in de Bachelor of Business Administration 178 Belgische studenten en 232 niet-Belgische studenten zijn ingeschreven. In de Bachelor of Multimedia and Communication Technology: Digital Arts and Entertainment zijn 210 Belgische studenten ingeschreven en 49 niet- Belgische studenten.

5. MONITORING VAN HET ANDERSTALIG INITIEEL ONDERWIJSAANBOD

Een belangrijk onderdeel in de taalregelgeving hoger onderwijs is de monitoring van het anderstalig initieel onderwijsaanbod. Jaarlijks wordt een evaluatie worden gemaakt van:

- de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;
- het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

De decreetgever heeft duidelijk gedefinieerd wanneer een Nederlandstalige initiële bachelor- of masteropleiding anderstalig is:

- Een Nederlandstalige bacheloropleiding is anderstalig wanneer in het modeltraject de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, meer bedraagt dan 18,33% van de totale omvang van de aangeboden opleidingsonderdelen in het bachelortraject;
- Een Nederlandstalige masteropleiding is anderstalig als de omvang van de aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen hoger is dan 50% van het globale mastertraject.

Om deze grenzen te bepalen worden de opleidingsonderdelen die een andere taal tot onderwerp hebben en de opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, gevolgd worden in een andere instelling voor hoger onderwijs niet meegerekend.

Als uit de jaarlijkse evaluatie blijkt dat dat meer dan 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige opleiding meer dan 18,33% (bachelor), of meer dan 50% (master) van het aantal studiepunten voor die bepaalde opleiding zou verworven hebben in niet-Nederlandstalige opleidingsonderdelen, dan wordt die opleiding beschouwd als een anderstalige opleiding.

Indien uit de evaluatie blijkt dat gedurende twee opeenvolgende academiejaren ten minste 25% en ten hoogste 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige opleiding meer dan 18,33% (bachelor) c.q. 50% (master) van hun studiepunten verworven hebben in niet-Nederlandstalige opleidingsonderdelen, dan wordt deze opleiding ook beschouwd als een anderstalige opleiding.

Een instelling moet dan bijgevolg voor deze opleiding een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de resultaten van de evaluatie beschikbaar zijn. Deze equivalente opleiding wordt gedurende drie academiejaren niet in aanmerking genomen als enige equivalente opleiding in de Vlaamse Gemeenschap.

Voor de afgestudeerden dienden de eerste evaluatie te gebeuren in het academiejaar 2013-2014 voor de masteropleidingen met een studieomvang van 60 studiepunten en op de afgestudeerden in het academiejaar 2014-2015 voor de masteropleidingen met een studieomvang van meer dan 60 studiepunten. Voor de bacheloropleidingen heeft de eerste evaluatie betrekking op de afgestudeerden in het academiejaar 2015-2016.

Tot het academiejaar 2015-2016 werden de opleidings-, studenten- en inschrijvingsgegevens geregistreerd in de Databank Hoger Onderwijs. Dit datamodel bevat echter niet alle nodige informatie om de decretaal voorgeschreven monitoring uit te voeren. De data van de monitoring zou enkel kunnen gebeuren door extra databevraging aan de hoger onderwijsinstellingen. Zoals vermeld in het taalrapport 2013-2014 heeft de minister van onderwijs in het kader van de planlastvermindering beslist om de instellingen niet te belasten met extra opzoekingswerk.

Het is voor de monitoring van belang dat het opleidingsaanbod en studentengegevens in alle aspecten eenduidig is gekend. De Databank Hoger Onderwijs werd dan ook onder meer in het kader van de nieuwe taalregelgeving aangepast en geoptimaliseerd. In Databank Hoger Onderwijs 2.0 (DHO 2.0) zijn de nodige elementen opgenomen om de monitoring op te volgen. Vanaf het academiejaar 2016-2017 is DHO 2.0 operationeel en is het mogelijk om gradueel te starten met een aantal gegenereerde data voor de monitoring.

De relevante elementen die voorzien zijn en zullen geregistreerd worden in DHO 2.0:

- de opvolging van welke opleidingen anderstalig zijn. De onderwijstaal van de opleiding wordt geregistreerd;
- de opvolging van de equivalentievereisten: voor elke anderstalige opleiding wordt de Nederlandstalige equivalente opleiding geregistreerd en de instelling wie ze organiseert;
- vrijstelling equivalentievoorwaarde: geregistreerd indien van toepassing en de decretale rechtsgrond wordt bijgehouden;
- niet-anderstalige opleidingen: de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen in niet-anderstalige initiële opleidingen;
- de opvolging van de maximumpercentages (6% en 35 %) anderstalig opleidingsaanbod;
- de opvolging van de percentages gevolgde anderstalige opleidingsonderdelen van de afgestudeerden in niet-anderstalige initiële opleidingen zal berekend worden op basis van gegevens uit DHO 2.0 via het Datawarehouse Hoger Onderwijs (uitrol voorzien voorjaar 2017);
- de onderwijstaal van de opleidingsonderdelen, waarvoor effectief wordt ingeschreven, wordt geregistreerd. Indien een opleidingsonderdeel anderstalig is, wordt één van de vier decretale motivaties opgegeven.

Een belangrijk aandachtspunt is het taalregime van de opleidingsonderdelen. Het zijn de instellingen zelf die het taalregime van de opleidingsonderdelen kiezen en aangeven. Voor bepaalde opleidingsonderdelen is dit niet eenvoudig bv. master- en

bachelorproeven en stages. Er zijn in dat verband geen inhoudelijke decretale voorschriften. De keuze heeft wel belangrijke implicaties:

- berekening van de decretale percentages;
- aanduiding op het diplomasupplement en daaraan gekoppeld implicaties naar de toegang van bepaalde beroepen;
- eisen t.a.v.de taalbeheersing van de docenten;

6.1. Onderwijzend personeel

6.1.1. VEREISTE TAALKENNIS DOCENTEN

De decreetgever wenst een verhoogde kwaliteit van het taalgebruik te stimuleren zowel wat het personeel als de studenten betreft. Om dit kracht bij te zetten en om een adequate opvolging toe te laten werden een aantal concrete criteria opgelegd wat het niveau van beheersing van de taal betreft ten aanzien van het personeel.

In de vorige taalrapportering werd uitgebreid ingegaan op dit luik. Voor een goed begrip worden nogmaals kort de basisregels toegelicht:

Het personeelslid moet die taal beheersen op het ERK-niveau C1. Het ERK is het “Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor Talen” (zie bijlage 3 voor uitleg over de verschillende ERK-niveaus). Het vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen, waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een diploma secundair onderwijs of een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.

Voor de personeelsleden die doceren in een andere onderwijstaal in de kunstopleidingen, dit zijn de opleidingen die behoren tot de studiegebieden Audiovisuele en beeldende kunst of Muziek en podiumkunsten, is een afwijking voorzien. Voor deze docenten is de beheersing van het Frans of Engels op ERK-niveau B1 voldoende.

Met ingang van 15 februari 2015 moeten deze docenten die een onderwijsopdracht uitoefenen aan de gestelde voorwaarden voldoen. De regeringscommissarissen controleren de cijfers op niveau van de titularissen van een opleidingsonderdeel.

Het tweede luik inzake de vereiste taalkennis van de docenten betreft de kennis van het Nederlands voor de anderstalige docenten die geen opleidingsonderdelen in het Nederlands geven (de bestuurstaal). Aan deze voorwaarde inzake de bestuurstaal moet voldaan worden binnen 3 jaar na de aanstelling of op het moment van de benoeming. De doelgroep betreft dus niet de gastdocenten, maar personen die deel uitmaken van het vaste docentenkorps. Deze docenten moeten het Nederlands beheersen op ERK-niveau B2. De vereiste kennis van het Nederlands als bestuurstaal moet bekeken worden vanuit een andere invalshoek. Het betreft hier immers niet de vereiste kennis van de te doceren onderwijstaal. Deze taalvoorwaarde wat betreft de bestuurstaal werd ingevoerd vanuit de zorg dat deze personen, die effectief deel uitmaken van het vaste docentenkorps waarop de faculteit is gebouwd, volwaardig kunnen participeren aan het academisch leven van de Vlaamse hogeronderwijsinstelling.

De controle van het decretale vereiste beheersingsniveau inzake de **onderwijstaal** gebeurt normaliter via de regeringscommissarissen. De volgende aantallen geven een stand van zaken op 15 februari 2015:

Universiteiten	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	2163
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	2010
Hogescholen	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	320
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	296

De regeringscommissarissen hebben deze cijfers geactualiseerd op 1 december 2016 en dit geeft het volgende beeld:

Universiteiten	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	1868
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	1818
Hogescholen	
<i>Onderwijstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	369
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	283

Uit de cijfers van 1 december 2016 blijkt dat voor de universiteiten 50 docenten (titularissen van het opleidingsonderdeel) en bij de hogescholen 86 docenten (titularissen van het opleidingsonderdeel) nog niet beschikken over het vereiste taalbeheersingsniveau. De instellingen geven als motivering waarom een aantal docenten nog niet beschikken over het vereiste beheersingsniveau: langdurige ziekte, op pensioenstelling, uitdiensttreding, nieuwe medewerkers die ingeschreven zijn voor de test maar deze nog niet hebben afgelegd, docenten volgen momenteel remediëringstraject, ...

Wat de vereiste inzake de **bestuurstaal** (kennis van het Nederlands) betreft is deze decretale verplichting in werking getreden met ingang van het academiejaar 2016-2017. Alle vastbenoemde anderstalige personeelsleden moeten dus met ingang van academiejaar 2016-2017 aan de decretale voorwaarde (ERK niveau B2) voldoen. De opvolging hiervan valt onder de normale controleopdracht van de regeringscommissarissen.

De volgende aantallen geven een stand van zaken op 15 februari 2015:

Universiteiten	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	95
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	5
Hogescholen	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	6
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	3

De geactualiseerde cijfers van 1 december 2016 door de regeringscommissarissen opgevraagd geven volgend resultaat:

Universiteiten	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	76
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	14
Aantal personeelsleden dat geen vereist taalattest heeft	62
<i>Waarvan:</i>	
<i>Aantal personeelsleden dat op 1-10-2016 minder dan 3 jaar was aangesteld</i>	58
<i>Aantal personeelsleden dat geen taalattest heeft behaald binnen de 3 jaar na aanstelling</i>	4
Hogescholen	
<i>Bestuurstaal</i>	
Aantal personeelsleden dat via een taalttest het vereiste niveau moet aantonen	18
Aantal personeelsleden met het vereiste taalattest	7
Aantal personeelsleden dat geen vereist taalattest heeft	11
<i>Waarvan:</i>	
<i>Aantal personeelsleden dat op 1-10-2016 minder dan 3 jaar was aangesteld</i>	9
<i>Aantal personeelsleden dat geen taalattest heeft behaald binnen de 3 jaar na aanstelling</i>	2

Het aantal personeelsleden dat geen taalttest heeft behaald binnen de drie jaar na aanstelling bedraagt voor de universiteiten 4 en voor de hogescholen betreft het 2 personeelsleden.

De universitaire taalcentra²² hebben intussen de organisatie van de afname van de taaltesten in goede banen geleid.

²² De leden van het Interuniversity Testing Consortium (IUTC), dit zijn de talencentra verbonden aan de universiteiten, hebben in samenwerking de ontwikkeling gerealiseerd van interuniversitaire taaltesten: de Interuniversitaire Taalttest Nederlands voor Anderstaligen (afgekort ITNA) en de Interuniversitaire taalttest Academisch Engels (Interuniversity Test of Academic English – afgekort ITACE).

Het Interuniversity Testing Consortium bestaat uit volgende leden:

- KU Leuven:

o Interfacultair Instituut voor Levende Talen (ILT)

o Universitair Talencentrum KU Leuven – Campus Brussel;

De meeste instellingen hanteren de ICATE-test en de portfolio- test uitgewerkt door de KU Leuven - die beide intussen internationaal gevalideerd werden door ALTE (Association of Language Testers in Europe) – om de onderwijstaal van de personeelsleden te testen. Voor de docenten die hun kennis van het Nederlands moeten aantonen, wordt de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA) gebruikt. Ook deze test voldoet aan de internationale kwaliteitseisen voor taaltoetsing.

Uit de taalrapportering blijkt dat de instellingen onder stimulans van de vernieuwde taalregelgeving ruime aandacht besteden aan de kwaliteit van de onderwijstaal van docenten en studenten. In het kader van voorliggende taalrapportering worden de instellingen niet bevraagd wat concrete cijfers betreft, maar wordt wel gevraagd om duiding te geven bij het taalbeleid dat ze voeren en de voorzieningen die zij treffen voor de leden van het onderwijzend en academisch personeel en de studenten.

Bijlage 3: Niveaus Gemeenschappelijk Europees Referentiekader voor talen

6.1.2. VOORZIENINGEN EN TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN PERSONEEL

De decreetgever heeft de hogeronderwijsinstellingen de taak gegeven om voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel te voorzien in aangepaste voorzieningen, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen.

Via het taalsjabloon (zie bijlage 2) is aan de hogescholen en universiteiten gevraagd welke voorzieningen zij hieromtrent hebben voorzien. Hierna wordt samenvattend een beeld geschetst van wat de instellingen hebben gerapporteerd in hun taalverslag.

Voorafgaand enkele algemene tendensen:

Wat het behalen van het niveau B2 als benoemingsvoorwaarde betreft, zoals voorgeschreven in de huidige regelgeving, wordt in de rapporten van de universiteiten gewezen op het alternatief voorstel dat wordt uitgewerkt door een interuniversitaire ad hoc werkgroep. De werkgroep stelt voor om de toetsing te vervangen door een verplicht begeleidingspakket dat deze personeelsleden moeten volgen dat stoelt op vier krachtlijnen: (1) voorzien van cursussen in taal en maatschappij, (2) integratie in de werkomgeving, (3) integratie in een ruimere maatschappelijke context en de (4) betrokkenheid van het gezin. De piste ligt momenteel stil.

Uit de rapportering blijkt dat een sterk stimuleringsbeleid wordt gevoerd zowel door de hogescholen als de universiteiten. Taalopleiding wordt gezien als een onderdeel van het professionaliseringstraject. Het aanbod dat wordt voorzien is toegankelijk en zeer ruim. Meestal wordt samengewerkt met gespecialiseerde taalcentra, die ook gericht opleiden met

---

- *Universiteit Antwerpen: Linguapolis;*

- *Universiteit Gent: Universitair Centrum voor Talenonderwijs;*

- *Vrije Universiteit Brussel: Academisch Centrum voor Taalonderwijs (ACTo).*

de bedoeling om te slagen voor het decretaal vastgelegde ERK-niveau C1. Er wordt ook meer en meer ingezet op online taalbegeleiding van docenten. Voor het personeel dat een onderwijsopdracht heeft, wordt doorgaans het volgen van opleidingen en het afleggen van de testen kosteloos aangeboden.

Hierna wordt samenvattend weergegeven wat door de diverse instellingen wordt gerapporteerd. Voor een volledige beeld verwijzen we naar de jaarverslagen gepubliceerd op de individuele websites van de instellingen.

De rapportering van de universiteiten verschilt niet veel met vorig jaarverslag. Hierna volgt een weergave:

- *Universiteit Antwerpen*: Nederlands: De universiteit wijst er in eerste instantie op dat de ervaring heeft uitgewezen dat de verplichting wat de bestuursaal betreft meer nadelen meebrengt dan voordelen naar integratie toe en wijst op het initiatief van een interuniversitaire werkgroep dat een alternatief uitwerkt meer gestoeld op een begeleidingsproces.

Verder rapporteert de universiteit gelijklopend met vorige rapportering dat in een taaltraject wordt voorzien via Linguapolis, het taalinstituut van de universiteit, voor het taalbeheersingsniveau van anderstalige docenten met als doel het behalen en voorleggen van een certificering van Nederlands B2/C1. De Opleiding Nederlands niveau 5 die de personeelsleden volgen, wordt afgesloten met een ITNA test. Voor de opleidingskost heeft de instelling centraal een taalbudget vrij gemaakt.

Academisch Engels: vervolmakingstraject op maat, feedbackrapport voor de docenten die deelname aan de ITACE-test, docenten die niet slagen kunnen via een individuele afspraak met een examiner feedback krijgen zodat zij zicht hebben waarop ze moeten focussen om het beter te doen. Er werd in het academiejaar 2014-2015 een vervolmakingstraject georganiseerd dat volgende onderdelen omvat: (1) Academic vocabulary, grammar, (2) Writing phrases and techniques, (3) Classroom and presentation phrases and techniques, (4) Pronunciation. Er is per onderdeel plaats voorzien voor 12 deelnemers.

Verder meldt de universiteit dat tijdens het academiejaar 2014-2015 gestart werd met de opbouw van een geschikt e-learningplatform dat taalcursussen aanbiedt. Alle cursussen dienen gebaseerd te zijn op het Europees Referentiekader (ERK) gaande van niveau A tot C. Alle gebruikers zullen bij de start gevraagd worden om een online niveautest af te leggen. Het is de bedoeling dat docenten onbeperkt toegang krijgen tot het platform met diverse talen.

- *Universiteit Gent*: de universiteit rapporteert gelijklopend met voorgaande rapportering dat het Universitair Centrum voor Talenonderwijs (UCT) een brede waaier heeft aan cursussen Nederlands en Engels binnen een academisch en praktisch circuit. Een cursus "Engels voor docenten" bereidt de docenten die lesgeven in het Engels voor op de ITACE-test.

- *Universiteit Hasselt*: de universiteit heeft een overeenkomst afgesloten met een talenfirma (CERAN) die het onderwyzend en het academisch personeel begeleidt bij het verwerven van

de Engelse of de Nederlandse taal. Opleidingstrajecten op maat worden uitgewerkt. De trajecten bereiden voor op de af te leggen testen: zowel voor de ITACE- als de ITNA-test.

De Universiteit geeft aan dat sinds 2014 de meerderheid van de docenten het ERK-niveau C1 wenst te behalen via de KULeuven portfoliotest. Deze test bestaat uit een publicatielijst, lijst gevolgde Engelstalige congressen en symposia, een video-opname van een presentatie, interview of een college. Sinds 2015 werd het dossier aangevuld met een gesprek op het taal instituut om de specifieke taallvaardigheid nodig om te doceren en examineren te toetsen. De universiteit meldt dat in 2014-2015 26 docenten deel namen aan de portfoliotest.

De universiteit meldt dat aan internationale onderzoekers of docenten die langer dan 6 maanden verblijven de mogelijkheid wordt gegeven om op korte tijd het Nederlands te leren. Aan ZAP-leden die zicht hebben op een benoeming wordt via CERAN een traject Nederlands aangeboden, dat ze op eigen initiatief kunnen volgen.

- *Katholieke Universiteit Leuven*: gelijklopend met vorige rapportering wordt meegedeeld dat de personeelsleden via allerlei processen worden opgevolgd en ondersteund worden. Taal zit impliciet verweven in de kwaliteitsstructuren en de onderwijsevaluatie. De Permanente Onderwijs Commissie (POC) draagt onder andere zorg voor de evaluatie van de opleiding en de opleidingsonderdelen en staat in voor het opvolgen van de resultaten, evenals de remediëring van eventuele knelpunten. Er wordt ook expliciet gewezen op de centrale online studentenevaluatie waarin ook de taalbeheersing van het onderwijzend personeel aan bod komt.

Het onderwijzend/academisch personeel kan zich op vele manieren bijscholen in de Engelse taal via het Interfacultair Instituut voor Levende Talen (ILT). Naast het standaard aanbod gaat het ILT ook in op de talrijke vragen naar cursussen of workshops op maat voor specifieke onderzoekseenheden of doelpublieken. Tot slot heeft het ILT ook een uitgebreid aanbod online applicaties. Voor het Nederlands biedt het ILT cursussen aan die toegankelijk zijn voor alle personeelsleden.

De *Vrije Universiteit Brussel* investeert in een taaltraject Engels voor docenten via ACTO, het Academisch Talencentrum. Er wordt taalondersteuning aangeboden aan de docenten die de ITACE for lecturers, IELTS of TOEFL nog moeten afleggen of nog niet op een andere manier hun taalbeheersingsniveau C1 hebben bewezen enerzijds. Anderzijds kunnen de docenten die zich willen blijven bijscholen wat de Engelstalige onderwijstaal betreft bij ACTO terecht:

- Module 1 is bedoeld om docenten voor te bereiden op de ITACE for lecturers-test.
- Module 2 is gericht op het oefenen en bevorderen van algemene communicatieve strategieën in het Engels binnen een lesverband (interactief lesgeven in het Engels).
- Module 3 biedt extra intensieve leeractiviteiten aan (voor docenten die module 1 hebben gevolgd).

Dit aanbod van cursussen Engels voor docenten evolueert volgens de vragen, noden en behoeftes van de docenten Engels van de Vrije Universiteit Brussel.

De docenten die niet slagen voor de ITACE for lecturers test kunnen een afspraak maken bij ACTO om individuele feedback te krijgen in functie van hun volgend examen.

De hogescholen rapporteren als volgt:

- *Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen*: door het Taalpunt (de centrale dienst rond taalbeleid en taalondersteuning) werd aan docenten didactische en inhoudelijke ondersteuning geboden rond onder andere taalontwikkelen lesgeven, talige leerdoelen en leerlijnen formuleren, feedback geven en syllabi schrijven, en rond het ontwikkelen van taalscreenings op maat. In de toekomst wenst men zich hier nog meer op in te stellen. De hogeschool meldt dat intussen 50 titularissen van opleidingsonderdelen een taaltest hebben gevolgd bij de British Council.

- *Arteveldehogeschool*: voor onderwijzend en ondersteunend personeel worden sinds het academiejaar 2013-2014 volgende taalbegeleidingsmaatregelen genomen: ter beschikking stellen van multimediaal zelfstudiemateriaal dat voorbereid op het behalen van een C1-taalniveau in Engels; beheer, communicatie, opvolging, ondersteuning en betaling van inschrijvingen; vraaggestuurde begeleiding-op-afstand; interne vormingstrajecten Engels met focus op spreekvaardigheid; deelname aan externe taalopleidingen Engels.

Diverse vormingen in 'open aanbod' m.b.t. Nederlands en Engels; diverse vormingen in open aanbod m.b.t. Nederlands en Engels.

- *Erasmushogeschool Brussel*: het startniveau van personeelsleden die in aanmerking kwamen voor een taalopleiding werd via een intake-test bepaald door het CVO Kamer van Koophandel. Personeelsleden die een korte opleiding nodig hadden, werden doorgestuurd naar een intensieve opleiding. Docenten uit de intensieve opleiding of met een voldoende intake-test worden doorgestuurd naar de officiële testcentra. In 2014-2015 werden 9 taalcertificaten behaald. Ter voorbereiding van het ERK-C1 examen worden diverse taalopleidingen (groeps- en avondopleidingen door de CVO's afhankelijk van het startniveau en onlinetraining) aangeboden.

- *Hogere Zeevaartschool*: Voor het behalen van de ERK C1 Frans en Engels worden i.s.m. een externe organisatie taalcursussen op maat van het onderwijzend personeel georganiseerd. Het aantal Nederlandstalige docenten dat opleidingsonderdelen in een andere taal doceert betreft 10 docenten voor de Nautische wetenschappen en 1 docent NW-Scheepswerktuigkunde.

- *Hogeschool Gent*: om het voldoen van personeelsleden aan de taalregelgeving te faciliteren worden er hogeschool breed maatregelen genomen: er worden taalcursussen ingericht waaraan lesgevers kunnen participeren, gefinancierd door de hogeschool; de deelname aan de taaltesten (één deelname en één herkansing) wordt ook betaald door de hogeschool.

Voor de School of Arts werd een bijkomende informatiecampagne opgezet naar de betrokken onderwijsgevendenden met informatie over de IELTS test en de test van British Council. Naast de mogelijkheid om taallessen te volgen en het betalen van de taaltest kregen zij bijkomend de optie om proefpakketten aan te kopen.

- *Hogeschool PXL*: Lectoren met een onderwijsopdracht worden verzocht om te participeren (kosteloos) aan een taaltraject dat de hogeschool aanbiedt i.s.m. de Universiteit Hasselt en CERAN en een taaltest voor het certificaat C1 (ITACE). 6 lectoren volgden het taaltraject in 2015 en 1 lector behaalde het certificaat in 2015.

Op dit moment hebben 5 lectoren een officieel C1 attest via dit traject (naast de lectoren die bij hun aanwerving reeds aan de voorwaarden voldoen).

- *Hogeschool West-Vlaanderen*: De hogeschool meldt dat het aanbod van Nederlandstalige cursussen voor personeel niet relevant is omdat er geen anderstalige (gast)docenten zijn die opleidingsonderdelen of delen van opleidingsonderdelen in een andere taal doceren. Inzake professionalisering Engels voor lectoren voert de hogeschool wel een stimuleringsbeleid waarbij het maximaal faciliterend optreedt. In academiejaar 2014-15 werd een professionaliseringstraject Engels voor lectoren ingericht in samenwerking met CVO 3 Hofsteden Kortrijk. Hierbij werden diverse trajecten op maat uitgestippeld voor eindniveau ERK C1 na het afnemen van een intake-test. Alle kosten voor deze professionalisering Engels en de eventuele ERK C1 test (ITACE of IELTS) voor personeel werden door de hogeschool gedragen. In academiejaar 2014-15 behaalden 14 personeelsleden de academic IELTS C1 certificatie. In totaal bezitten 72 personeelsleden het C1 Engels eindniveau.

- *Karel De Grote-hogeschool*: alle medewerkers krijgen de mogelijkheid om via het VTO-aanbod (vorming, training en opleiding) een taal cursus te volgen. Daarnaast mogen alle medewerkers kosteloos deelnemen aan de ITACE of de IELTS- test van de British Council en haar voorbereidende online-training.

- *Katholieke Hogeschool Vives Noord en Katholieke Hogeschool Vives Zuid*: Jaarlijks organiseert VIVES een groot aanbod professionaliseringsinitiatieven (PRO). Dit aanbod wordt samengesteld vanuit een bevraging van de directies en het middenkader. Op die manier is dit aanbod ook behoeftedekkend. Deze professionaliseringsinitiatieven worden bovendien ingeroosterd in de academische kalender van de hogeschool, waardoor dit PRO-aanbod georganiseerd wordt op tijdstippen waarop het personeel kan aanwezig zijn.

Het aanbod wordt hoofdzakelijk in het Nederlands aangeboden. Af en toe, indien de inhoud relevant is, worden anderstalige (vooral Engelstalige) gastsprekers uitgenodigd op een PRO-activiteit. Hierbij wordt dan zo veel als mogelijk (vooraf) een geschreven neerslag gevraagd aan de spreker.

In het academiejaar 2015-2016 werd de cursus Engels C1 georganiseerd door het CVO SNT van Brugge. De cursus werd aangeboden zowel in het eerste als in het tweede semester. In het eerste semester waren er 17 deelnemers, in het tweede semester waren er 20 deelnemers.

- *LUCA School of Arts*. Een aantal lesgevers hebben een taal cursus Engels bij een taal instituut of universitair talent centrum gevolgd. De hogeschool organiseert zelf geen taal cursussen, maar heeft contacten gelegd met aanbieders van taal cursussen. Daarnaast kunnen docenten ook zelf, in het kader van hun professionaliseringstraject, voorstellen om

een cursus bij een bepaalde instelling te volgen. Afhankelijk van de reden om de cursus te volgen, worden de kosten al dan niet volledig door LUCA School of Arts gedragen.

Leden van het onderwijzend personeel die een opleidingsonderdeel in het Engels geven, moeten zoals voorzien in de regelgeving het gepaste taalattest kunnen voorleggen. Vanuit de hogeschool hebben docenten informatie gekregen over de beschikbare taaltesten en de manier waarop ze zich daarvoor konden registreren. Deze kosten verbonden aan de taaltesten zijn door LUCA School of Arts betaald.

- *Odisee*: door de talenbeleidcoördinator werd een handleiding voor het behalen van het taalcertificaat C1-niveau Engels en een handleiding voor C1 Frans ontwikkeld en voor raadpleging beschikbaar gesteld op het intranet. Daaraan gekoppeld werd een professionaliseringstraject georganiseerd voor Engels om docenten klaar te stomen voor het C1-taalexamen de British Council.

Adequate taalbeheersing vormt een onderdeel van de docentenevaluatie (evaluatie van het didactisch handelen) en ook de bijsturing op dat vlak gebeurt conform met deze procedure. Tijdens het academiejaar 2014-2015 werden de docenten in anderstalige opleidingsonderdelen uitgenodigd om een opfrissings-/vervolmakingscursus te volgen, met aandacht voor de specificiteit van lesgeven in het Engels en in het Frans.

- *Thomas More Kempen en Thomas More Mechelen-Antwerpen*: Het aantal anderstalige gastdocenten is beperkt. Zij geven slechts enkele gastlessen, lezingen of workshops binnen het reguliere aanbod. Vaak kaderen deze bijdragen van gastdocenten in het Erasmusprogramma.

Er is slechts één lid van het onderwijzend personeel dat geen Nederlandstalig hoger onderwijs gevolgd heeft. Deze docent wordt ondersteund in samenwerking met een CVO uit het samenwerkingsverband. Het onderwijzend personeel dat in het Engels lesgeeft, kreeg korte crashcourses of langlopende cursussen aangeboden. Deze cursussen werden gegeven door een native speaker. Zo werden de deelnemers voorbereid op de ITACE- of de IELTS-test. Wie deze cursussen niet kon volgen, vond een alternatief in het oefenmateriaal via de website van het Instituut voor Levende Talen of de British Council. Bovendien stelde de hogeschool een interne medewerker aan als aanspreekpunt voor iedereen met vragen over de taalregeling.

- *UC Leuven en UC Limburg*:

UC Leuven-Limburg ontwikkelde een gemeenschappelijk ontwikkeltraject. Er werden twee interne taalcoaches aangesteld die het aanspreekpunt werden omtrent deze materie. Zij verzorgden begeleidingssessies voor geïnteresseerde docenten. In academiejaar 2014-2015 werden twee testings afgenomen in samenwerking met de British Council (= IELTS test).

Een eerste doelstelling was om talige ondersteuning te bieden in de voorbereiding naar de test. De sessies zoomden in op relevante grammaticale en lexicale oefening, dadelijk bruikbaar voor de IELTS-testen. Een tweede doelstelling van het traject was training op de nodige teststrategieën. Aan bod kwamen: testconstructie, doelstelling van de testmodules (wat precies wordt getest?) en evaluatiemethode. Er werd getraind op goede timing en op testdoelstelling. De coaching ondersteunde de deelnemers verder bij de digitale tool 'Road to

IELTS', de oefenmodule van de British Council. Deze blended vorm van voorbereiding, nl. contacttijd én afstandleren, zorgde er dus voor dat kandidaten én hun Engelse taalbeheersing bijschaafden én zich goed informeerden over het testconcept.

De sessies verliepen telkens volgens een vast patroon en waren gestructureerd op basis van de vier taalvaardigheden (listening, reading, writing, speaking).

In het totaal hebben in het academiejaar 2013-2014 67 medewerkers de test C1 van de British Council afgelegd. In het academiejaar 2014-2015 behaalden 66 medewerkers het attest C1 van de British Council.

6.2. Studenten

De hogescholen en universiteiten moeten niet enkel voor hun docentenkorps voorzien in een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige cursussen en taalbegeleidingsmaatregelen, maar even goed zijn zij dit decretaal verplicht voor hun studenten.

Het is belangrijk dat een student die anderstalige opleidingsonderdelen volgt, of die een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding volgt, zijn taalkennis van de andere talen kan testen. Om succesvol een anderstalig opleidingsonderdeel te starten moet de student immers over de vereiste taalkennis beschikken.

Om studenten die eventueel een extra taalinspanning moeten doen, evenveel kansen te geven, zijn de instellingen verplicht om te voorzien in een kosteloos en toegankelijk aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

Een hoger onderwijsinstelling kan wel voor een eerste inschrijving voor een opleiding als bijkomende toelatingsvoorwaarde stellen dat de student over voldoende Nederlandse taalkennis moet beschikken. Voor de anderstalige opleidingen kan de toelating tot de eerste inschrijving afhankelijk worden gesteld van een toets over de voldoende kennis van de gebruikte onderwijstaal (artikel II.193 Codex Hoger Onderwijs).

Elke instelling heeft de verplichting om te voorzien in taalbegeleidingsmaatregelen in het onderwijsprogramma van een initiële opleiding met anderstalige opleidingsonderdelen of in een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Deze taalbegeleidingsmaatregelen kunnen bestaan uit:

- 1° taalopleidingsonderdelen, met inbegrip van de taalvakken die aangeboden worden binnen het pakket van verplichte opleidingsonderdelen of als een verplicht keuzevak;
- 2° taalbegeleidingsmaatregelen die geïntegreerd worden in de anderstalige opleidingsonderdelen: actieve begeleiding van de studenten en voor de studenten duidelijk herkenbaar in het opleidingsonderdeel.

De decreetgever heeft dus nadrukkelijk vereist dat deze begeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in het anderstalig onderwijsprogramma. De extra begeleiding komt zeker de onderwijskwaliteit ten goede. De studenten die de vereiste onderwijstaal minder

beheersen krijgen de kans om hun taalvaardigheid (kosteloos) bij te schaven wat hoogstwaarschijnlijk hun studievoortgang bevordert.

In volgende gevallen kan afgeweken worden van voornoemde voorwaarden:

1. als in het geval van een aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in de voorafgaande bacheloropleiding;
2. als in het geval van een niet-aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in het voorbereidingsprogramma of in het schakelprogramma.

Aan de hogescholen en universiteiten zijn over de voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering voor de studenten volgende vragen gesteld (zie sjabloon bijlage 2, punt 2.2.):

1. De instelling voorziet in de mogelijkheid dat studenten, die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen: op welke wijze gebeurt dit binnen de instelling?
2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen?
3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen?

6.2.1. DE WIJZE WAAROP DE STUDENTEN HUN TAALKENNIS KUNNEN TESTEN

Uit nalezing van de taalrapporten stellen we vast dat bijna alle hoger onderwijsinstellingen voorzien in taaltesten, zodat de studenten hun taalkennis kunnen toetsen.

De instellingen melden dat de studenten voornamelijk kunnen deelnemen aan de testen ontwikkeld door de leden van het Interuniversity Testing Consortium (IUTC):

- de Interuniversitaire taaltest Academisch Engels (ITACE), en;
- de Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA).

De hoger onderwijsinstellingen verwijzen de studenten dan ook veelal door naar de universitaire talencentra.

De Universiteit Hasselt herhaalt in haar verslag dat de testen nog moeten voorzien worden. Zoals ook in de rapportering van 2013-2014 vermelden een paar hogescholen dat zij zelf een test hebben ontwikkeld of de test doen via gesprekken met de student en eventueel met de docent/begeleider.

Een aantal hogescholen nemen geen testen af omdat dit niet relevant is voor hun opleidingsaanbod.

Een aantal instellingen geven in het antwoord op deze vraag aan naar waar zij de studenten doorverwijzen om hun taalkennis bij te schaven.

De instellingen formuleren op deze vraag bijna de identieke antwoorden als in de taalrapporten van 2013-2014. Voor de uitgebreide opsomming per instelling verwijzen we dan ook naar het globale taalrapport 2013-2014.

Slechts een paar instellingen geven extra informatie. Een paar voorbeelden:

- *Universiteit Antwerpen*: er wordt geen melding meer gemaakt in het verslag 2014-2015 van kosten verbonden aan een testmoment;
- *Artesis Plantijn Hogeschool*: studenten kunnen terecht binnen de Associatie Universiteit & Hogescholen Antwerpen bij Linguapolis. De hogeschool werkt ook samen met andere partners zoals ATLAS-Huis van het Nederlands en met Centra voor Volwassenenonderwijs;
- *Arteveldehogeschool*: studenten die de Engelstalige opleiding Bachelor of International Business Management willen volgen kunnen hun Engels screenen tijdens geplande momenten. Zij hebben een bewijs nodig dat hun Engels aan de B2-norm van het ERK voldoet. Studenten die zich willen voorbereiden op deze taalscreening worden doorverwezen naar de DIALANG²³ test;
- *Karel de Grote-Hogeschool*: binnen de Bachelor of Business Management moeten studenten hun taalniveau (ERK B2) bewijzen om in te kunnen schrijven. Er werd een interne test ontwikkeld die zowel online als op de campus afgenomen wordt. Studenten kunnen hun taalniveau ook bewijzen met een certificaat van volgende testen: IELTS²⁴, TOEFL²⁵ en TOEIC²⁶;
- *Katholieke Hogeschool Vives Zuid*: studenten leggen een instaptoets 'Frans' af om hun niveau te bepalen. Indien nodig kunnen zij – in samenwerking met CVO HITEK – een extra cursus taaltraining volgen (bovenop het curriculum). Er is ook een 'summer course' Frans ter heropfrissing van de kennis uit het secundair onderwijs.

6.2.2. WELKE TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN VOORZIET DE INSTELLING IN HET OPLEIDINGSPROGRAMMA VAN INITIËLE BACHELOR- OF MASTEROPLEIDINGEN MET ANDERSTALIGE OPLEIDINGSONDERDELEN OF VAN ANDERSTALIGE INITIËLE BACHELOR- OF MASTEROPLEIDINGEN

De hogescholen en universiteiten zijn verplicht om taalbegeleidingsmaatregelen te voorzien in het opleidingscurriculum van de initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van de anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen.

In hun taalrapportering van 2014-2015 hebben alle instellingen aangegeven welke taalbegeleidingsmaatregelen zij opnemen in hun opleidingsprogramma's. Vele maatregelen zijn dezelfde als deze vermeld in de taalrapporteringen 2013-2014. Voor een volledig overzicht verwijzen we naar deze gebundelde taalrapportering.

---

²³ Online taaltoets om niveau te bepalen

²⁴ International English Language Testing System

²⁵ Test of English as a Foreign Language

²⁶ Test of English for International Communication

Vermelde taalbegeleidingsmaatregelen:

- Specifieke taalopleidingsonderdelen of vakken, als verplicht of keuzevak, die voorzien worden in de opleidingsprogramma's;
- Aanbieden van basiscursussen Engels (academisch Engels) en Nederlands (academisch Nederlands);
- De instellingen verwijzen studenten naar de verschillende talencentra waar taalbegeleiding, specifieke cursussen en trajecten worden georganiseerd en zelfstudiepakketten worden aangeboden;
- Conversatieklassen Engels onder begeleiding, achtergrondliteratuur (al dan niet verplicht), vakliteratuur, werk- en gastcolleges, terminologielijst, workshops, taalvaardigheidstraining, promoten van stages in het buitenland;
- Specifiek forum zowel voor de Vlaamse als de internationale studenten, digitale studietoets;
- Ondersteuning voor de studenten door de docenten, trajectbegeleiders, monitoren, taalcoaches, ...;
- Oprichting Taalpunt binnen de instelling waar studenten terecht kunnen.

6.2.3. OP WELKE WIJZE VOORZIET DE INSTELLING VOOR STUDENTEN IN AANGEPASTE VOORZIENINGEN, WAARONDER EEN KOSTELOOS TOEGANKELIJK EN BEHOEFTEDEKKEND AANBOD VAN NEDERLANDSTALIGE EN ANDERSTALIGE TAALCORSUSSEN EN TAALBEGELEIDINGSMAATREGELEN

De hogescholen en universiteiten zijn decretaal verplicht om te voorzien in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taallessen en taalbegeleidingsmaatregelen.

In hun taalrapporteringen van 2014-2015 hebben de hoger onderwijsinstellingen aangegeven op welke wijze zij voorzien in een specifiek aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taallessen en taalbegeleidingsmaatregelen, veelal opgesplitst naar het aanbod anderstalig en Nederlands.

Ook op deze vraag hebben de instellingen veelal dezelfde voorzieningen opgenomen als deze vermeld in de taalrapporteringen 2013-2014. Voor dit volledig overzicht verwijzen we naar de gebundelde taalrapportering van vorig academiejaar.

Mits deze vraag sterk aanleunt bij de vraagstelling in punt 6.2.2. wordt in bepaalde taalrapporten op beiden samen geantwoord.

We stellen nog steeds vast dat een paar instellingen uitdrukkelijk vermelden dat sommige cursussen niet volledig gratis zijn:

- De studenten van de *Vrije Universiteit Brussel*, ingeschreven voor een volledige opleiding, kunnen aan verminderd tarief extra taallessen volgen aan het Academisch Centrum voor Taalonderwijs (ACTO). ACTO organiseert in samenwerking met de ULB een Tandemproject waarbij taalstudenten met een verschillende moedertaal kans krijgen om elkaars taal en cultuur op een interactieve te leren beheersen. De deelname aan dit project is wel gratis;

- De *Arteveldehogeschool* vermeldt zoals vorig jaar dat zij voor bepaalde cursussen en taalworkshops een kost aanrekenen aan de student, variërend van 10 tot 25 euro. Voor het Engelstalig begeleidingsaanbod vraagt de hogeschool ook inschrijvingsgeld. De studenten die dit aanbod volgen krijgen na afloop van de cursus hun geld terug op voorwaarde dat zij iedere keer aanwezig zijn.

De *Hogeschool West-Vlaanderen* rapporteert dat vanaf het academiejaar 2014-2015 de taalopleidingsonderdelen die studenten volgen via een creditcontract kosteloos worden aangeboden.

Een samenvattend beeld van de voorzieningen die de instellingen voorzien:

Nederlandstalig aanbod:

- Aanbod van basiscursus Nederlands en academisch Nederlands (als verplicht of keuzevak), instapcursus;
- Introductiesessies, workshops, (online) zelfstudiemateriaal, taaltips via mail, checklist over taal, ...;
- Initiatieven op instellings- of faculteitsniveau;
- Individuele taalbegeleiding. Aan de *Universiteit Gent* bestaat dit voor studenten uit kansengroepen;
- Informatieve website over correct Nederlands en schrijven;
- Begeleiding op maat, taalcoach, schrijfcoaching op maat en andere cursussen in samenwerking met een CVO, groepslessen georganiseerd door het Huis van het Nederlands.

Anderstalig aanbod:

- Elektronisch leerplatform met leer- en oefenmateriaal, virtueel taallabo;
- Aanbod binnen de verschillende talencentra of Centra voor het Volwassenenonderwijs;
- Vakken binnen het curriculum, als verplicht of keuzevak, instapcursussen;
- Conversatieklassen, taaltips via mail, workshops, taalcoaching, taaltrainingen, ...;
- Studenten in contact brengen met native speakers, werkcolleges, studenten kunnen terecht bij de studiebegeleiders.

6.3. Recht om examens in het Nederlands af te leggen

In de taalregeling van het Vlaams hoger onderwijs hebben de studenten het recht om over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt, het examen in het Nederlands af te leggen indien in dezelfde opleiding geen Nederlands equivalent wordt voorzien. In een aantal gevallen geldt dit recht niet:

- voor de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd en;
- voor de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs.

Het recht is ook niet van toepassing op anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen.

Aan de hogescholen en universiteiten werd gevraagd hoeveel studenten gebruik maken van dit recht om examens in het Nederlands af te leggen en of de instelling in een specifieke aanvraagprocedure voorziet.

Uit de taalrapporteringen blijkt dat de instellingen het recht om een examen in het Nederlands af te leggen en de hiervoor te volgen procedure meestal opnemen in de gedragscode of in het onderwijs- en examenreglement. Het komt voor dat de te volgen procedure verschilt van faculteit tot faculteit binnen één instelling. In bepaalde instellingen kunnen de studenten dit afspreken met de studentenadministratie, hun docent/examinator, studiebegeleider, ... In bepaalde gevallen moeten de studenten geen aanvraag doen en wordt dit recht uitdrukkelijk vermeld op het schriftelijk examen of hebben studenten steeds de mogelijkheid om het examen in het Nederlands af te leggen.

In een aantal instellingen heeft geen enkele student specifiek gevraagd om gebruik te maken van dit recht, bijvoorbeeld: Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent, Karel de Grote-Hogeschool, LUCA School of Arts.

Niet alle instellingen kunnen meegeven hoeveel studenten gebruik hebben gemaakt van dit recht, de cijfers worden niet altijd op instellingsniveau bijgehouden of zelfs niet op facultair niveau.

De *Universiteit Antwerpen* meldt in haar rapport dat de regels hieromtrent bepaald worden op faculteitsniveau. Binnen de faculteit Toegepaste Ingenieurswetenschappen hanteert elke docent een eigen procedure. Examens worden soms tweetalig opgesteld en de student kan op het moment van het examen beslissen in welke taal hij het examen wil afleggen.

Indien een student van de *Universiteit Gent* gebruik wil maken van dit recht deelt hij dit mee aan de facultaire studentenadministratie, die op haar beurt de voorzitter van de examencommissie verwittigt. De voorzitter verzoekt vervolgens de examencommissie desgevallend een plaatsvervangend examinator aan te wijzen.

Om tegemoet te komen aan dit recht worden aan de *Universiteit Hasselt* de examenvragen van de in aanmerking komende opleidingsonderdelen in veel gevallen in het Nederlands en het Engels voorzien. De student is vrij om in het Nederlands dan wel in het Engels te antwoorden.

De *Universiteit Brussel* meldt dat er zelden studenten gebruik maken van dit recht. Het recht is opgenomen in het onderwijs- en examenreglement, er is geen specifieke procedure voorzien binnen de meeste faculteiten.

De *Artesis Plantijn Hogeschool* geeft geen concrete cijfers, maar vermeldt per departement de mogelijkheden om dit recht te benutten.

In de *Hogeschool West-Vlaanderen* wordt de examentaal niet geregistreerd in het studentenadministratiesysteem.

Slechts drie onderwijsinstellingen hebben exemplarisch enkele concrete cijfers in hun taalrapport vermeld van het aantal studenten dat gebruik gemaakt heeft van het recht om het examen in het Nederlands af te leggen:

Universiteit Antwerpen (data per faculteit)	aantal
Rechten	3 studenten
Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	Alle reguliere studenten hebben gebruik gemaakt van het recht om het examen in het Nederlands af te leggen van Engelstalige modules.
Toegepaste Economische wetenschappen	De faculteit beschikt over geen precieze cijfers.
Toegepaste Ingenieurswetenschappen Data over 3 opleidingsonderdelen	1 ^{ste} zittijd: 20 2 ^{de} zittijd: 9
Universiteit Gent (data per faculteit)	Examenafnames in het Nederlands
Rechtsgeleerdheid	36
Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen	119
Economie en bedrijfskunde	209
Vrije Universiteit Brussel	
Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School	1 keer voor één opleidingsonderdeel

7. GEDRAGSCODE

De Vlaamse hogescholen en universiteiten zijn decretaal verplicht een gedragscode op te stellen na raadpleging van de studenten en een taalregeling vast te leggen voor hun docenten en studenten in het onderwijs- en examenreglement.

De gedragscode geeft duidelijke informatie over:

- hoe een instelling omgaat met de decretale beleidsruimte;
- hoe een instelling voldoet aan de kwaliteits- en democratiseringsvoorwaarden;
- de verantwoording van de meerwaarde voor het gebruik van een andere taal dan het Nederlands;
- de richtlijnen over de controle op de taalvereisten van studenten en docenten, en;
- de evaluatie van het taalbeleid.

De hoger onderwijsinstellingen hebben in hun taalrapportering het webadres meegedeeld waar de gedragscode van de instelling is terug te vinden, zoals gevraagd via het sjabloon (zie bijlage 2). Een aantal instellingen hebben meegedeeld dat de gedragscode volledig deel uitmaakt van het onderwijs- en examenreglement en vermelden de link waar dit is terug te vinden of verwijzen naar de algemene instellingswebsite. Een aantal instellingen geven extra uitleg over hun gedragscode.

De gedragscode wordt jaarlijks voorgelegd en goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de instelling of wordt goedgekeurd als onderdeel van het onderwijs- en examenreglement.

Op basis van de informatie in de gedragscodes stellen we vast dat een aantal instellingen zonder meer de algemene decretale regels opnemen, andere instellingen stellen dan weer een meer uitgebreide gedragscode op (bijvoorbeeld: opnemen van de omschrijving van de vereiste kennisniveaus), of verantwoorden de meerwaarde voor de student en de functionaliteit van het gebruik van een andere taal dan het Nederlands in het onderwijsaanbod.

In de gedragscodes wordt soms ook vermeld dat de onderwijstaal van het opleidingsonderdeel is opgenomen in de studiefiche, of in de programmagids en de ECTS-fiche van het desbetreffende opleidingsonderdeel.

Enkele exemplarische opsommingen van de informatie uit de rapporten of gedragscodes:

- De “Gedragscode Onderwijstaal” aan de *Universiteit Antwerpen* wordt jaarlijks als één van de onderdelen van het onderwijs- en examenreglement ter goedkeuring aan de Raad van Bestuur voorgelegd;
- Aan de *Universiteit Gent* rapporteren de faculteiten jaarlijks over de toepassing van de gedragscode voor onderwijstaal anders dan het Nederlands;

- In de gedragscode van de *Arteveldehogeschool* is naast de decretale taalregels nog een specifieke artikel opgenomen omtrent taalhoffelijkheid;
- *Hogeschool West-Vlaanderen*: De taalcode regelt de taal waarin de onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten worden georganiseerd in uitvoering van de decretale bepalingen. Zij heeft tot doel bij te dragen tot de Nederlandse taal van onze gemeenschap, in haar verdere ontwikkeling zowel als communicatiemiddel als in het gebruik van het Nederlands in het hoger onderwijs en de wetenschappen in hun breedste betekenis;
- *LUCA School of Arts*: De instelling hanteert het Nederlands als bestuurstaal. Een internationale forumtaal kan echter gebruikt worden om vlotte communicatie met studenten, onderwijsverstrekkers, onderzoekers, diensten of instellingen te garanderen;
- *Odisee*: Artikel 108 van het Onderwijs- en examenreglement: Vertaling ECTS-fiche: enkel de ECTS-fiche in de originele taal omvat alle officiële informatie, de aangeboden vertalingen zijn louter indicatief.

Cursieve tekst: opgeheven, ingevoegd of vervangen.

Hoofdstuk 8. Taalregeling

Afdeling 1. Algemene bepaling

Art. II.260. De bestuurstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

Afdeling 2. Onderwijstaal in initiële bachelor- en masteropleidingen

Art. II.261. §1. De onderwijstaal in de hogescholen en universiteiten is het Nederlands.

In de initiële bachelor-en masteropleidingen kan evenwel een andere onderwijstaal dan het Nederlands worden gebruikt, conform de bepalingen in deze afdeling. Als een instelling gebruik wil maken van die mogelijkheid, moeten de waarborgen inzake kwaliteit en democratisering, vermeld in artikel II.270 en II.271 vervuld zijn voorafgaand aan de start van de opleiding.

§2. Een instelling kan in de volgende gevallen beslissen dat in initiële bachelor-en masteropleidingen voor opleidingsonderdelen een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt:

1° de opleidingsonderdelen die een vreemde taal tot onderwerp hebben en die in die taal worden gedoceerd;

2° de opleidingsonderdelen die gedoceerd worden door anderstalige gastprofessoren;

3° de anderstalige opleidingsonderdelen die, op initiatief van de student en met instemming van de instelling, worden gevolgd aan een andere instelling voor hoger onderwijs;

4° de opleidingsonderdelen waar uit de expliciet gemotiveerde beslissing de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt.

§3. Een anderstalige initiële bacheloropleiding is een initiële bacheloropleiding waarvan de omvang van de opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding hoger is dan 18,33% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het modeltraject.

Een anderstalige initiële masteropleiding is een initiële masteropleiding waarvan de omvang van de opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in het modeltraject van die opleiding hoger is dan 50% van de totale omvang van de in die opleiding aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het modeltraject.

§4. Voor de berekening van de grenzen, vermeld in paragraaf 3, worden de opleidingsonderdelen, vermeld in paragraaf 2, 1° en 3°, niet meegeteld.

§5. In afwijking van paragraaf 1, eerste lid, wordt het onderwijs in de professioneel gerichte bacheloropleiding in de scheepswerktuigkunde en de academisch gerichte bachelor- en masteropleiding in de nautische wetenschappen in het Nederlands en het Frans gegeven.

Art. II.262. §1. Een instelling kan enkel een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden als het om opleidingsprogramma's gaat die specifiek voor buitenlandse studenten zijn ontworpen of als de meerwaarde voor de studenten en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding op voldoende wijze aangetoond kunnen worden.

§2. De instelling kan een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden op voorwaarde dat er in de Vlaamse Gemeenschap een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding wordt aangeboden waarbij de student een opleidingstraject volledig in het Nederlands kan volgen. De opleidingsonderdelen, vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°, worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Behoudens in de gevallen dat er een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde werd verleend, moeten de studenten op elk moment de garantie hebben dat er binnen de Vlaamse Gemeenschap een equivalente initiële bachelor-of masteropleiding wordt aangeboden.

De instellingen kunnen de equivalente initiële bachelor-of masteropleiding aanbieden als een gezamenlijk georganiseerde opleiding. Alle opleidingsonderdelen van deze gezamenlijk georganiseerde equivalente bachelor- of masteropleiding worden door de studenten op 1 vestiging gevolgd.

De voorwaarde vermeld in het derde lid is niet van toepassing op de volgende opleidingen:

1° de equivalente opleiding master in de ingenieurswetenschappen, fotonica, gezamenlijk aangeboden door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel;

2° de equivalente opleiding master in de geografie, gezamenlijk aangeboden door de Katholieke Universiteit Leuven en de Vrije Universiteit Brussel;

3° de gezamenlijk georganiseerde equivalente opleidingen die van de Commissie Hoger Onderwijs de toelating hebben gekregen om het volgen van de onderwijsactiviteiten te spreiden over meer dan 1 vestiging. De aanvragen tot afwijking worden door de Commissie Hoger Onderwijs behandeld overeenkomstig de procedure beschreven in artikel II.263;

4° de equivalente opleiding master in de ingenieurswetenschappen: biomedische ingenieurstechnieken, gezamenlijk aangeboden door de Universiteit Gent en de Vrije Universiteit Brussel.

De instelling kan in het kader van de procedure, vermeld in artikel II.264, een vrijstelling van de equivalentievoorwaarde aanvragen.

Art. II.263 §1. Als een instelling een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding wil aanbieden, dient ze een aanvraag in bij de Commissie Hoger Onderwijs.

De aanvragen en het bijbehorende dossier worden ingediend uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding georganiseerd zal worden. (Dit lid is vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014):

De aanvragen en het bijbehorende dossier worden ingediend:

- 1° in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de anderstalige initiële bachelor- of master georganiseerd zal worden;
- 2° in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft zoals vermeld in artikel II.150, samen met het aanvraagdossier macrodoelmatigheid nieuwe opleiding zoals vermeld in artikel II.153, §2.

§2. De Commissie Hoger Onderwijs brengt een oordeel uit op basis van de volgende criteria waaraan cumulatief voldaan moet worden:

- 1° binnen de Vlaamse Gemeenschap wordt een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aangeboden, als vermeld in artikel II.262, §2, behalve bij een voorafgaand besluit van de Vlaamse Regering houdende vrijstelling van de equivalentievereiste voor die anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- 2° de aanwezigheid van voldoende garanties inzake kwaliteit en democratisering, vermeld in artikel II.270 en II.271;
- 3° de aanwezigheid van een verantwoording die de meerwaarde voor de student en het afnemende veld en de functionaliteit voor de opleiding aantoonst;
- 4° de naleving van het maximumpercentage van 6% c.q. 35%, vermeld in artikel II.266, op basis van het overzicht van de anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleidingen die in het lopende academiejaar worden aangeboden.

§3. Oorspronkelijke paragraaf:

§3. De Commissie Hoger Onderwijs brengt haar oordeel uit uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar en bezorgt dat aan het instellingsbestuur en aan de Vlaamse Regering.

Bij een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs krijgt de instelling van rechtswege de toelating om de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren, tenzij de Vlaamse Regering binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen alsnog negatief oordeelt.

Bij een negatief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs kan de instelling binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen die ingaat op de dag na de kennisname van de

beslissing van de Commissie Hoger Onderwijs, beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt een beslissing binnen een ordetermin van 30 kalenderdagen die ingaat op de dag na de ontvangst van het beroepschrift.

Indien de Commissie Hoger Onderwijs geen oordeel velt uiterlijk op 1 mei of indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt naar aanleiding van een beroepschrift, wordt het oordeel geacht negatief te zijn.

Deze paragraaf werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

§3. De Commissie Hoger Onderwijs brengt haar oordeel uit:

1° in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, uiterlijk op 31 januari van hetzelfde academiejaar;

2° in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, samen met het oordeel over de macrodoelmatigheid van de opleiding zoals vermeld in artikel II.153, §3.

De Commissie Hoger Onderwijs bezorgt haar oordeel aan het instellingsbestuur en aan de Vlaamse Regering.

Bij een negatief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs kan de instelling binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen die ingaat op de dag na ontvangst van de beslissing van de Commissie Hoger Onderwijs, beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering neemt een beslissing binnen een vervaltermijn van 30 kalenderdagen die ingaat op de dag na ontvangst van het beroepschrift.

Bij een positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs, tenzij de Vlaamse Regering binnen een vervaltermijn van 45 kalenderdagen alsnog negatief oordeelt, of bij een positieve beslissing van de Vlaamse Regering:

1° krijgt de instelling in het geval het een bestaande initiële bachelor- of masteropleiding betreft, van rechtswege de toelating om de anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding te organiseren;

2° vraagt de instelling in het geval het een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding betreft, de toets nieuwe opleiding aan bij de accreditatieorganisatie, binnen een vervaltermijn van 15 kalenderdagen, die ingaat de dag na het verstrijken van de vervaltermijn van 45 kalenderdagen na het positief oordeel van de Commissie Hoger Onderwijs.

Indien de Commissie Hoger Onderwijs geen oordeel velt uiterlijk op de data vermeld in deze paragraaf of indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt naar aanleiding van een beroepschrift op de in deze paragraaf vastgestelde momenten, wordt het oordeel of de beslissing geacht negatief te zijn.

§4. Als het aantal positieve beoordelingen zou kunnen leiden tot een overschrijding van de maximumpercentages, vermeld in artikel II.266, legt de Commissie Hoger Onderwijs de

beoordeelde dossiers voor aan de Vlaamse Regering, samen met een ranglijst. De Vlaamse Regering neemt in voorkomend geval de beslissing. In geval de Vlaamse Regering afwijkt van de ranglijst voorgesteld door de Commissie Hoger Onderwijs, geeft ze in haar beslissing de redenen daarvoor aan.

Art. II.264. *Oorspronkelijk artikel:*

§1. Een instelling kan bij de Commissie Hoger Onderwijs, samen met het bijhorende dossier, een aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde indienen voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding. Dit kan, hetzij gezamenlijk met de aanvraag voor het organiseren van een anderstalige opleiding, vermeld in artikel II.263, hetzij bij een bestaande equivalente opleiding, uiterlijk op 1 maart van het academiejaar dat voorafgaat aan het academiejaar waarin de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wenst stop te zetten. Uiterlijk op 1 april van hetzelfde academiejaar wordt het advies van de VLUHR over de gevraagde afwijking toegevoegd aan het dossier.

§2 De Commissie Hoger Onderwijs legt uiterlijk op 1 mei van hetzelfde academiejaar samen met het beoordeelde dossier een advies aan de Vlaamse Regering voor over de gevraagde afwijking van de equivalentievoorwaarde.

§3. De Vlaamse Regering neemt op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs een beslissing over de afwijking op de equivalentievoorwaarde uiterlijk op 15 juni van hetzelfde academiejaar. De Vlaamse Regering deelt deze beslissing mee aan het Vlaams Parlement.

Dit artikel werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

Art. II.264. §1. Een instelling of meerdere instellingen samen kan/kunnen bij de Commissie Hoger Onderwijs een aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde indienen voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding. Deze aanvraag, samen met het bijhorende dossier, wordt bij de Commissie Hoger Onderwijs ingediend:

1° samen met de aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding overeenkomstig de voorschriften vastgelegd in artikel II.263; ofwel

2° in het geval van een bestaande equivalente opleiding uiterlijk op 1 oktober van het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar waarop de instelling(en) de betrokken equivalente opleiding wil(len) stopzetten.

De VLUHR bezorgt de Commissie Hoger Onderwijs uiterlijk 1 maand na indiening van het desbetreffende dossier een advies over de gevraagde vrijstelling van de equivalentievoorwaarde.

§2. De Commissie Hoger Onderwijs legt samen met het beoordeelde dossier een advies aan de Vlaamse Regering voor over de gevraagde afwijking van de equivalentievoorwaarde:

1° uiterlijk op 1 december van hetzelfde academiejaar in de volgende gevallen:

- a) als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde betrekking heeft op de afbouw/stopzetting van een bestaande equivalente opleiding;
  - b) als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met een aanvraag voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding;
- 2° uiterlijk op 15 april van hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

§3. De Vlaamse Regering neemt op basis van het advies van de Commissie Hoger Onderwijs een beslissing over de afwijking op de equivalentievoorwaarde:
1° uiterlijk op 15 januari van hetzelfde academiejaar, vermeld in de gevallen opgesomd in paragraaf 2, 1°;
2° uiterlijk op 15 mei van het hetzelfde academiejaar als de aanvraag tot vrijstelling van de equivalentievoorwaarde samen ingediend wordt met de aanvraag van een nieuwe initiële bachelor- of masteropleiding.

Indien de Vlaamse Regering geen beslissing neemt op de in deze paragraaf vastgestelde momenten, wordt de beslissing geacht negatief te zijn.

De Vlaamse Regering deelt deze beslissing mee aan het Vlaams Parlement.

Art. II.265. §1. In afwijking van artikel II.262, §2, kan het instellingsbestuur vrij initiële anderstalige bachelor- of masteropleidingen aanbieden enkel en alleen als het gaat om opleidingsprogramma's die specifiek in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten zijn ontworpen, of als het gaat om anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen die geselecteerd zijn overeenkomstig de bepalingen van een Europees programma ter bevordering van de internationale samenwerking in het hoger onderwijs en waarbinnen multidiplomerings of gezamenlijke diplomering wordt vooropgesteld, *ook wanneer de opleiding na afloop van de erkenning wordt voortgezet*²⁷, of als het gaat om onderzoeksmasters, vermeld in artikel II.157.

§2. In afwijking van artikel II.262, §2, kan de Vlaamse Regering een lijst opstellen van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen of van anderstalige afstudeerrichtingen van initiële bachelor- of masteropleidingen die in het kader van een School of Arts worden aangeboden, waarbij niet moet worden voorzien in een equivalente opleiding.

§3. In afwijking van artikel II.262, §2, kan een instelling voor een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding die gezamenlijk wordt georganiseerd met een instelling buiten de Vlaamse Gemeenschap een afwijking van de equivalentieregel vragen bij de Vlaamse Regering. De instelling dient daartoe een aanvraag in uiterlijk op 1 maart van

---

²⁷ Gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXVI van 17 juni 2016 (in werking 1/9/2016).

het academiejaar voorafgaand aan het academiejaar dat de instelling de gezamenlijke anderstalige opleiding voor het eerst wil organiseren. In het aanvraagdossier geeft de instelling duidelijk aan dat de gezamenlijke anderstalige opleiding een gezamenlijk programma bevat, bekrachtigd wordt met een gezamenlijk diploma en dat de expertise van de opleidingsonderdelen die buiten de Vlaamse Gemeenschap georganiseerd worden, niet in Vlaamse Gemeenschap aanwezig is. De Vlaamse Regering neemt een beslissing uiterlijk op 1 juni van hetzelfde academiejaar.

Afdeling 3. Anderstalig aanbod

Art. II.266. §1. Anderstalige initiële bacheloropleidingen kunnen aangeboden worden binnen een maximumpercentage van 6%, berekend op alle initiële bacheloropleidingen, rekening houdend met de in dit artikel bepaalde voorschriften.

Anderstalige initiële masteropleidingen kunnen aangeboden worden binnen een maximumpercentage van 35%, berekend op alle initiële masteropleidingen, rekening houdend met de in dit artikel bepaalde voorschriften.

Bij de bepaling van de breuk wordt geen rekening gehouden met de opleidingen, vermeld in artikel II.265.

Bij de bepaling van de breuk wordt voor een opleiding die door een instelling aangeboden wordt in verschillende vestigingen, het aantal vestigingen waar de opleiding aangeboden wordt, zowel geteld in de teller als in de noemer.

Bij de bepaling van de noemer van de breuk worden gezamenlijk georganiseerde opleidingen slechts eenmaal geteld.

Bij de bepaling van de teller van de breuk wordt voor de anderstalige initiële bacheloropleidingen rekening gehouden met:

- 1° de anderstalige initiële bacheloropleidingen, als vermeld in artikel II.261, §3;
- 2° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige bacheloropleidingen met taalequivalent, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;
- 3° de initiële bacheloropleidingen die overeenkomstig artikel II.268 beschouwd worden als een anderstalige initiële bacheloropleiding.

Bij de bepaling van de teller van de breuk wordt voor de anderstalige initiële masteropleidingen rekening gehouden met:

- 1° de anderstalige initiële masteropleidingen, als vermeld in artikel II.261, §3;
- 2° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige masteropleidingen met taalequivalent, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;
- 3° de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden anderstalige initiële masteropleidingen, als vermeld in paragraaf 2, voor zover deze nog aangeboden worden in het desbetreffende academiejaar;

4° de initiële masteropleidingen die overeenkomstig artikel II.268 beschouwd worden als een anderstalige initiële masteropleiding.

§2 De Vlaamse Regering bepaalt het percentage van de omvang aan opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, aangeboden in een andere onderwijstaal dan het Nederlands in de in het academiejaar 2012-2013 aangeboden initiële masteropleidingen als voorwaarde om als anderstalige initiële masteropleiding beschouwd te worden voor de toepassing van de bepaling van het maximumpercentage van 35%. Het vast te stellen percentage ligt tussen 50% en 66%.

Afdeling 4. Postinitiële opleidingen

Art. II.267. De instelling bepaalt vrij de onderwijstaal in de bachelor-na-bacheloropleidingen, de master-na-masteropleidingen, de postgraduaatsopleidingen en in de onderwijs- en andere studieactiviteiten die in het kader van permanente vorming als nascholing of bijscholing worden georganiseerd.

Afdeling 5. Monitoring van het anderstalige aanbod

Art. II.268. §1. De Vlaamse Regering maakt jaarlijks een evaluatie van:
1° de verhouding van de omvang van het aantal aangeboden anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, ten opzichte van de totale omvang van het aantal aangeboden opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen;
2° het aandeel van de omvang van anderstalige opleidingsonderdelen, uitgedrukt in studiepunten, in het gevolgde opleidingstraject van afgestudeerden in de niet-anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

§2. Als uit de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, blijkt dat meer dan 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleiding meer dan 18,33% c.q. 50% van hun studiepunten verworven hebben in opleidingsonderdelen in een andere taal dan het Nederlands, dan wordt deze opleiding beschouwd als een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Als uit de evaluatie, vermeld in paragraaf 1, blijkt dat gedurende 2 opeenvolgende academiejaren ten minste 25% en ten hoogste 33% van het aantal afgestudeerden in een niet-anderstalige initiële bachelor- c.q. masteropleiding meer dan 18,33% c.q. 50% van hun studiepunten verworven hebben in opleidingsonderdelen in een andere taal dan het Nederlands, dan wordt deze opleiding beschouwd als een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding.

Voor de berekening van de grenzen van 18,33% c.q. 50% worden de opleidingsonderdelen vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°, niet meegerekend.

§3. Vanaf het academiejaar volgend op het academiejaar waarin de resultaten van de evaluatie beschikbaar zijn, moet de instelling een equivalente initiële bachelor- of masteropleiding aanbieden. Deze equivalente opleiding komt gedurende 3 academiejaren niet in aanmerking als enige equivalente opleiding in de Vlaamse Gemeenschap, als vermeld in artikel II.262.

Van deze voorwaarde kan afgeweken worden als de Commissie Hoger Onderwijs, op basis van een aanvraag van de instelling, oordeelt dat een dergelijke curriculumopbouw in de toekomst niet langer mogelijk is

De eerste evaluatie heeft betrekking op de afgestudeerden in het academiejaar 2013-2014 voor de masteropleidingen met een studieomvang van 60 studiepunten en op de afgestudeerden in het academiejaar 2014-2015 voor de masteropleidingen met een studieomvang van meer dan 60 studiepunten. Voor de bacheloropleidingen heeft de eerste evaluatie betrekking op de afgestudeerden in het academiejaar 2015-2016.

Art. II.269. De Vlaamse Regering houdt een bestand bij van het aantal initiële bachelor- en masteropleidingen en van het aantal anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen. De Vlaamse Regering rapporteert daarover jaarlijks aan het Vlaams Parlement.

Afdeling 6. Voorwaarden inzake kwaliteit en democratisering

Art. II.270. §1. Elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, moet de onderwijstaal waarin hij een opleidingsonderdeel doceert op adequate wijze beheersen.

*Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.
Gewijzigd bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2013:*

Dit betekent dat het personeelslid die taal moet beheersen op het ERK-niveau C1. Dit vereiste beheersingsniveau van de onderwijstaal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de onderwijstaal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een diploma secundair onderwijs of een bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in de onderwijstaal waarin hij doceert, in een instelling waarin die taal de onderwijstaal is.

In afwijking van het tweede lid is voor een personeelslid dat doceert in een opleiding in het studiegebied Muziek en podiumkunsten of Audiovisuele en beeldende kunst de beheersing van het Frans of Engels op ERK-niveau B1 voldoende.

Aan de voorwaarden vermeld in deze paragraaf moet voldaan zijn vóór 15 februari 2015.
(Laatste zin ingevoegd bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2013)

§2. Elk lid van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, dat geen opleidingsonderdelen in het Nederlands doceert, moet de Nederlandse taal beheersen op ERK-niveau B2. Aan die voorwaarde moet voldaan worden binnen 3 jaar na zijn aanstelling of op het moment van zijn benoeming. Het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt aangetoond aan de hand van kwalificatiegetuigschriften uitgereikt door officieel erkende instellingen waaruit blijkt dat het personeelslid de Nederlandse taal op het vereiste niveau beheerst. Het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal wordt vermoed aanwezig te zijn als het betrokken personeelslid een Nederlandstalig bachelor- of masterdiploma of doctoraat behaald heeft in een niet-anderstalige opleiding.

§3. De instellingen voorzien voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel in aangepaste voorzieningen, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

Art. II.271. §1. Met behoud van de toepassing van het bepaalde in artikel II.193 en II.194, voorziet de instelling in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen.

De instelling voorziet in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen in taalbegeleidingsmaatregelen. Deze taalbegeleidingsmaatregelen kunnen bestaan uit:

1° taalopleidingsonderdelen (met inbegrip van taalvakken) die aangeboden worden binnen het pakket van verplichte opleidingsonderdelen of als een verplicht keuzevak;
2° taalbegeleidingsmaatregelen die geïntegreerd worden in de anderstalige opleidingsonderdelen. Deze taalbegeleidingsmaatregelen voorzien in een actieve begeleiding van de studenten en zijn als dusdanig voor de studenten duidelijk herkenbaar in het opleidingsonderdeel.

Van deze voorwaarde kan afgeweken worden in de volgende gevallen:

1° als in het geval van een aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in de voorafgaande bacheloropleiding;

2° als in het geval van een niet-aansluitende masteropleiding de taalbegeleidingsmaatregelen opgenomen zijn in het voorbereidingsprogramma of in het schakelprogramma.

§2. De instellingen voorzien voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcursussen en taalbegeleidingsmaatregelen.

§3. Studenten hebben het recht over een opleidingsonderdeel waarin een andere onderwijstaal dan het Nederlands wordt gebruikt en waarvoor in dezelfde opleiding geen equivalent in het Nederlands wordt gedoceerd, het examen in het Nederlands af te leggen, met uitzondering van de opleidingsonderdelen, vermeld in artikel II.261, §2, 1° en 3°. Deze regeling is niet van toepassing op anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen.

Art. II.272. Het instellingsbestuur stelt een gedragscode op na raadpleging van de studenten en legt een taalregeling vast voor studenten en docenten in het onderwijs- en examenreglement.

Titel 8 - Hoofdstuk 4. Overgangsregeling met betrekking tot de taalregeling

Art. II.388. De initiële bachelor- en masteropleidingen met een taalequivalent die voor de start van het academiejaar 2013-2014 bestaan, zijn vrijgesteld van de procedure, vermeld in artikel II.263.

De initiële masteropleidingen van 60 studiepunten c.q. meer dan 60 studiepunten die voor de start van het academiejaar 2013-2014 bestaan en die op grond van de bepalingen van artikel II.261 anderstalig zijn en nog geen taalequivalent hebben, moeten binnen de 2 c.q. 3 jaar na de start van het academiejaar 2013-2014 de procedure vermeld in artikel II.263 doorlopen hebben. De instelling bezorgt voor 1 oktober 2013 een overzicht van die opleidingen aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs.

Art. II.389. Oorspronkelijk artikel:

Van de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, die vóór het academiejaar 2013-2014 benoemd zijn of langer dan 3 jaar aangesteld zijn, wordt het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal, vermeld in artikel II.270, §2, vermoed aanwezig te zijn.

Dit artikel werd vervangen bij Onderwijsdecreet XXIV – inwerking 01-09-2014:

Art. II.389. Van de volgende leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, belast met een onderwijsopdracht, wordt het vereiste beheersingsniveau van de Nederlandse taal, vermeld in artikel II.270, §2, vermoed aanwezig te zijn:

1° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 benoemd zijn;

2° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 aangesteld zijn met het oog op een vaste benoeming zoals vermeld in artikel V.28 en V.29 van deze codex;

3° diegene die vóór het academiejaar 2013-2014 aangesteld zijn voor onbepaalde duur.

1. Doelstellingen en rechtsgrond

De instelling beschrijft summier de doelstellingen en resultaten die worden beoogd met het taalbeleid van de instelling. De instelling geeft voornamelijk weer welke specifieke accenten zij als instelling stellen.

De instelling geeft een overzicht van de aard van de gemotiveerde beslissingen van de anderstalige opleidingsonderdelen waaruit de meerwaarde voor de studenten en het afnemend veld en de functionaliteit voor de opleiding blijkt. De opsomming van de anderstalige opleidingsonderdelen is niet nodig, enkel een overzicht van de aard van de motiveringen.

2. Voorwaarde inzake kwaliteit en democratisering

2.1. onderwijzend personeel

Duiding over de voorzieningen die de instelling voorziet voor de leden van het onderwijzend personeel en van het academisch personeel, waaronder een toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen.

2.2. Studenten

2.2.1. De instelling voorziet in de mogelijkheid dat studenten die een initiële bachelor- of masteropleiding volgen met anderstalige opleidingsonderdelen of een anderstalige initiële bachelor- of masteropleiding, hun taalkennis van deze andere taal kunnen testen: op welke wijze gebeurt dit binnen de instelling?

2.2.2. Welke taalbegeleidingsmaatregelen voorziet de instelling in het opleidingsprogramma van initiële bachelor- of masteropleidingen met anderstalige opleidingsonderdelen of van anderstalige initiële bachelor- of masteropleidingen?

2.2.3. Op welke wijze voorziet de instelling voor studenten in aangepaste voorzieningen, waaronder een kosteloos toegankelijk en behoeftedekkend aanbod van Nederlandstalige en anderstalige taalcurricula en taalbegeleidingsmaatregelen?

2.2.4. De studenten hebben het recht om over een anderstalige opleidingsonderdeel het examen in het Nederlands af te leggen indien er binnen de opleiding geen Nederlands opleidingsonderdeel equivalent is binnen een initiële Nederlandstalige opleiding

- Hoeveel studenten maken hiervan gebruik?
- Voorziet de instelling in een specifieke procedure om dit aan te vragen?

3. Gedragscode

De gedragscode zoals omschreven in artikel II.272 wordt ter beschikking gesteld op de website van de instelling: webadres gedragscode.

C - Vaardige gebruiker

C2 Kan vrijwel alles wat hij of zij hoort of leest gemakkelijk begrijpen. Kan informatie die afkomstig is uit verschillende gesproken en geschreven bronnen samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen. Kan zichzelf spontaan, vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances in betekenis, zelfs in complexere situaties, onderscheiden.

C1 Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.

B - Onafhankelijke gebruiker

B2 Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.

B1 Kan de belangrijkste punten begrijpen uit duidelijke standaardteksten over vertrouwde zaken die regelmatig voorkomen op het werk, op school en in de vrije tijd. Kan zich redden in de meeste situaties die kunnen optreden tijdens reizen in gebieden waar de taal wordt gesproken. Kan een eenvoudige lopende tekst produceren over onderwerpen die vertrouwd of die van persoonlijk belang zijn. Kan een beschrijving geven van ervaringen en gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities en kan kort redenen en verklaringen geven voor meningen en plannen.

A – Basisgebruiker

A2 Kan zinnen en regelmatig voorkomende uitdrukkingen begrijpen die verband hebben met zaken van direct belang (bijvoorbeeld persoonsgegevens, familie, winkelen, plaatselijke geografie, werk). Kan communiceren in simpele en alledaagse taken die een eenvoudige en directe uitwisseling over vertrouwde en alledaagse kwesties vereisen. Kan in eenvoudige bewoordingen aspecten van de eigen achtergrond, de onmiddellijke omgeving en kwesties op het gebied van directe behoeften beschrijven.

A1 Kan vertrouwde dagelijkse uitdrukkingen en basiszinnen, gericht op de bevrediging van concrete behoeften, begrijpen en gebruiken. Kan zichzelf aan anderen voorstellen en kan vragen stellen en beantwoorden over persoonlijke gegevens zoals waar hij/zij woont, wie hij/zij kent en dingen die hij/zij bezit. Kan op een simpele wijze reageren, aangenomen dat de andere persoon langzaam en duidelijk praat en bereid is om te helpen.

BIJLAGE 4: lijst anderstalige initiële bachelor- en masteropleidingen 2014-2015

Anderstalige bacheloropleidingen met equivalente opleiding en aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten opgesplitst naar Belg en niet-Belg

Bron: Databank Hoger Onderwijs

studiegebied	vpl	graad en kwalificatie anderstalige opleiding	Belg	niet-Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	niet-Belg
Katholieke Universiteit Leuven							
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Industrial Sciences	38	169	Bachelor in de industriële wetenschappen	1093	27
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Industrial Sciences: Chemical Engineering			Bachelor in de industriële wetenschappen: chemie		
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering			Bachelor in de industriële wetenschappen: elektromechanica		
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Industrial Sciences: Electronic Engineering			Bachelor in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT		
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Theology and Religious Studies	-	59	Bachelor in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen	139	18
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Bachelor of Philosophy	15	84	Bachelor in de wijsbegeerte	130	3
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Bachelor of Business Administration	178	232	Bachelor in de handelswetenschappen	901	32
Hogeschool West-Vlaanderen							
Industriële wetenschappen en technologie	Kortrijk	Bachelor of Multimedia and Communication Technology voor één afst Digital Arts and Entertainment	210	49	Bachelor in de multimedia en de communicatietechnologie	327	7

Odisee							
Gezondheidszorg	Brussel- Hoofdstad	Bachelor in de verpleegkunde (meertalig N/E/F)	20	2	Bachelor in de verpleegkunde	732	33
Arteveldehogeschool							
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Gent	Bachelor of International Business Management	94	43	Bachelor in het bedrijfsmanagement (afstudeerrichting 'internationaal ondernemen') - aantal alle afstudeerrichtingen	2115	15
Karel-de Grote Hogeschool							
Handelswetenschappen en bedrijfskunde	Antwerpen	Bachelor of Business Management	33	17	Bachelor in het bedrijfsmanagement	2906	164

Anderstalige masteropleidingen met equivalente opleiding en aantal actieve inschrijvingen in diplomacontracten opgesplitst naar Belg en niet-Belg

Bron: Databank Hoger Onderwijs

studiegebied	vpl	graad en kwalificatie anderstalige opleiding	Belg	niet- Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	niet- Belg
Katholieke Universiteit Leuven							
Archeologie en kunstwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Archaeology	-	2	Master in de archeologie	32	3
Archeologie en kunstwetenschappen; Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Cultural Studies	3	44	Master in de culturele studies	93	4
Architectuur	Brussel- Hoofdstad	Master of Architecture	20	29	Master in de architectuur	77	1
Architectuur	Gent	Master of Architecture	52	63	Master in de architectuur	338	3

Bewegings- en revalidatiewetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Rehabilitation Sciences and Physiotherapy	-	54	Master in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie	483	30
Biomedische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biomedical Sciences	31	53	Master in de biomedische wetenschappen	203	8
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Business Economics	231	50	Master in de toegepaste economische wetenschappen	277	6
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Economics	39	21	Master in de economische wetenschappen	15	2
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Information Management	35	31	Master in het informatiemanagement	13	2
Geneeskunde; Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Bioinformatics	15	40	Master in de bio-informatica	-	-
Geschiedenis; Politieke en sociale wetenschappen; Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of European Studies: Transnational and Global Perspectives	34	131	Master in de Europese studies: transnationale en mondiale perspectieven	34	4
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Master of Society, Law and Religion	1	31	Master in samenleving, recht en religie	7	1
Godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht	Adm. arr. Leuven	Master of Theology and Religious Studies	-	71	Master in de godgeleerdheid en de godsdienstwetenschappen	42	6
Handelwetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Master of Business Administration	100	180	Master in de handelwetenschappen	577	7
Handelwetenschappen en bedrijfskunde	Brussel-Hoofdstad	Master of International Business Economics and Management	68	268	Master in de internationale bedrijfseconomie en het bedrijfsbeleid	25	7
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Biochemical Engineering	2	10	Master in de industriële wetenschappen: biochemie	54	-
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Chemical Engineering	5	6	Master in de industriële wetenschappen: chemie	55	1

Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Electromechanical Engineering	6	21	Master in de industriële wetenschappen: elektromechanica	245	4
Industriële wetenschappen en technologie	Adm. arr. Leuven	Master of Industrial Sciences: Electronic Engineering	7	35	Master in de industriële wetenschappen: elektronica-ICT	85	2
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Educational Studies	1	36	Master in de educatieve studies	68	2
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Psychology: Theory and Research	9	4	Master in de psychologie - afstudeerrichting 'theorie en onderzoek' (volledige opleiding)	861	63
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Social and Cultural Anthropology	18	98	Master in de sociale en culturele antropologie	59	7
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Criminology	2	10	Master in de criminologische wetenschappen	244	18
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Law	14	20	Master in de rechten	1142	18
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master en langue et littérature françaises	-	1	Master in de taal- en letterkunde (onderdeel)	geen data beschikbaar over onderdeel	
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Linguistics and Literature: English	1	5	Master in de taal- en letterkunde (onderdeel)	geen data beschikbaar over onderdeel	
Taal- en letterkunde	Adm. arr. Leuven	Master of Western Literature	9	13	Master in de westerse literatuur	62	2
Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Tropical Natural Resources Management	2	2	Master in de bio-ingenieurswetenschappen: land- en bosbeheer	10	1
Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Earth Observation	1	6	Master in de aardobservatie	-	-

Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Agro- and Ecosystems Engineering	19	5	Master in de bio-ingenieurswetenschappen: landbeheer	15	-
Toegepaste biologische wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Bioscience Engineering: Human Health Engineering	4	-	Master in de bio-ingenieurswetenschappen: biosysteemtechniek (major "Human Health Engineering") (volledige opleiding)	73	2
Toegepaste biologische wetenschappen; Toegepaste wetenschappen; Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Nanoscience and Nanotechnology	24	23	Master in de nanowetenschappen en de nanotechnologie	30	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biomedical Engineering	40	32	Master in de ingenieurswetenschappen: biomedische technologie	18	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Chemical Engineering	80	17	Master in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie	11	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Electrical Engineering	-	70	Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek	83	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Engineering: Energy	6	13	Master in de ingenieurswetenschappen: energie	56	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Materials Engineering	-	53	Master in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde	27	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mechanical Engineering	6	10	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde	247	5
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mathematical Engineering	-	4	Master in de ingenieurswetenschappen: wiskundige ingenieurstechnieken	31	-

Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Engineering: Computer Science	-	7	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	195	6
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Astronomy and Astrophysics	10	13	Master in de sterrenkunde	3	-
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biology	1	10	Master in de biologie	147	4
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Biophysics, Biochemistry and Biotechnology	4	14	Master in de biochemie en de biotechnologie	94	3
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Chemistry	-	5	Master in de chemie	56	4
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Mathematics	37	6	Master in de wiskunde	21	-
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Physics	7	8	Master in de fysica	67	4
Wetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Statistics	43	104	Master in de statistiek	4	-
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	Adm. arr. Leuven	Master of Philosophy	3	97	Master in de wijsbegeerte	61	22
Universiteit Antwerpen							
Biomedische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Biomedical Sciences	21	18	Master in de biomedische wetenschappen	93	17
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Applied Economic Sciences: Business Administration	1	31	Master in de toegepaste economische wetenschappen: bedrijfskunde	268	29
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Applied Economic Sciences: Economic Policy	2	11	Master in de toegepaste economische wetenschappen: economisch beleid	14	2
Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Biology	17	16	Master in de biologie	77	2
Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Computer Science	2	29	Master in de informatica	41	-

Wetenschappen	Adm. arr. Antwerpen	Master of Physics	-	5	Master in de fysica	59	1
Universiteit Gent							
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Chemical Engineering	63	1	Master in de ingenieurswetenschappen: chemische technologie	-	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Electrical Engineering	35	-	Master in de ingenieurswetenschappen: elektrotechniek	17	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Electromechanical Engineering	172	4	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek	4	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Engineering Physics	29	-	Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste natuurkunde	-	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Civil Engineering	134	6	Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde	-	-
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Industrial Engineering and Operations Research	44	6	Master in de ingenieurswetenschappen: bedrijfskundige systeemtechnieken en operationeel onderzoek	2	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Textile Engineering	1	9	Master in de ingenieurswetenschappen (onderdeel)	geen data beschikbaar over onderdeel	
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Computer Science Engineering	72	-	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	53	1
Toegepaste wetenschappen	Adm. arr. Gent	Master of Sustainable Materials Engineering	16	-	Master in de ingenieurswetenschappen: materiaalkunde	4	1

Universiteit Hasselt							
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Adm. arr. Hasselt	Master of Management	16	58	Master in de toegepaste economische wetenschappen	118	5
Verkeerskunde	Adm. arr. Hasselt	Master of Transportation Sciences	16	58	Master in de mobiliteitswetenschappen	118	5
Vrije Universiteit Brussel							
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Management	95	235	Master in de bedrijfskunde	260	24
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Management Science	4	74	Master in de toegepaste economische wetenschappen	109	1
Economische en toegepaste economische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Business Engineering: Business and Technology	11	3	Master in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	119	6
Politieke en sociale wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Communication Studies	20	130	master in de communicatiewetenschappen - afstudeerrichting "informatiesamenleving en globalisering" - data volledige opleiding	116	5
Psychologie en pedagogische wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Educational Sciences	10	61	enkel voor profiel "curriculum en innovatie" van de master in de onderwijskunde	geen data beschikbaar in een profiel	
Taal- en letterkunde	Gerecht. arr. Brussel	Master of Linguistics and Literary Studies	4	2	Master in de taal- en letterkunde: ten minste één taal te kiezen uit Latijn, de Romaanse talen of de Germaanse talen (onderdeel)	geen data beschikbaar over onderdeel	
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Applied Sciences and Engineering: Applied Computer Science	1	32	Master in de ingenieurswetenschappen: toegepaste computerwetenschappen	5	-
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Applied Sciences and Engineering: Computer Science	9	30	Master in de ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	55	1

Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Architectural Engineering	43	1	Master in de ingenieurswetenschappen: architectuur	1	-
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Chemical and Materials Engineering	14	1	Master in de ingenieurswetenschappen: chemie en materialen	-	-
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Civil Engineering	22	4	Master in de ingenieurswetenschappen: bouwkunde	-	-
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Electromechanical Engineering	42	5	Master in de ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek	2	-
Toegepaste wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Electronics and Information Technology Engineering	9	8	Master in de ingenieurswetenschappen: elektronica en informatietechnologie	-	-
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Biology met 4 afst waarvan 1 EM en 1 ICP (*) - data volledige opleiding	29	78	Master in de biologie - data volledige opleiding	5	-
Wetenschappen	Gerecht. arr. Brussel	Master of Biomolecular Sciences	-	6	Master in de biomoleculaire wetenschappen	-	-

(*) EM: EMMC Tropical Biodiversity and Ecosystems

(*) ICP: Human Ecology

Artesis Plantijn Hogeschool							
Audiovisuele en beeldende kunst	Antwerpen	Master of Visual Art	2	13	Master in de beeldende kunsten	53	30
Hogeschool Gent							
Audiovisuele en beeldende kunst	Gent	Master of Audiovisual Arts	-	7	Master in de audiovisuele kunsten	32	8
Audiovisuele en beeldende kunst	Gent	Master of Fine Arts	2	30	Master in de beeldende kunsten	163	11
Muziek en podiumkunsten	Gent	Master of Music	3	27	Master in de muziek	145	7

Gezamenlijk georganiseerde anderstalige opleidingen met NI equivalent

studiegebied	instellingen	graad en kwalificatie anderstalige opleidng	Belg	niet-Belg	graad en kwalificatie Nederlands equivalent	Belg	niet-Belg
Wetenschappen	KUL-VUB	Master of Geography	39	16	Master in de geografie	50	1
Wetenschappen	UG-KUL (Geology)	Master of Geology	40	5	Master in de geologie (*)	UG 23- KUL 14	UG 1- KUL 1
Toegepaste wetenschappen	UG-VUB	Master of Biomedical Engineering	52	17	Master in de ingenieurwetenschappen: biomedische ingenieurstechnieken	3	-
Toegepaste wetenschappen	UG-VUB	Master of Photonics Engineering	1	36	Master in de ingenieurwetenschappen: fotonica	29	-

(*) de NI master in de geologie is niet gezamenlijk!